

09.03.2022

Frihed, lighed og laks

---

af

Brian Wind-Hansen

MEDVIRKENDE

JØRGEN

HEDVIG

AVISDRENGEN

FORBIPASSERENDE

ENKEFRUEN

TJENESTEPIGEN MAREN

VENNER OG FAMILIE

AFHOLDSFORENINGENS MEDLEMMER

INDRE MISSIONS BRØDRE OG SØSTRE

HERMAN

FORMAND SCHWEIN

FRU ANDERSEN

FRU CAROLINE

FRØKEN DUPONT

FÆRGEMANDEN

MARIUS

RØDE AXEL

KARL

HUGTAND

KUNDEN

TILSKUERNE

GERTRUD

UNGE MÆND – UNG MAND I, II og III

THIT JENSEN

FORSAMLING

KVINDELIGE OG MANDLIGE DELTAGERE

INDHOLD

1. DEL

1. SCENE: GENFORENINGEN

AVISDRENG I

2. SCENE: JØRGEN OG HEDVIG

3. SCENE: ENKEFRUEN

4. SCENE: FÆRGEMANDEN

AVISDRENG II

5. SCENE: CIRKUS MIEHE

6. SCENE: DATTEREN OG SØNNEN

7. SCENE: BEVÆGELSEN

8. SCENE: FORLOVELSEN

9. SCENE: KYSSSET

2. DEL

AVISDRENG III

10. SCENE: TILGIVELSEN

11. SCENE: SANDHEDEN

12. SCENE: VELSIGNELSEN

13. SCENE: HJÆLPEN

14. SCENE: KAMPEN

AVISDRENG IV

15. SCENE: VALGET

16. SCENE: LØFTET

AVISDRENG V

1. SCENE: GENFORENINGEN

1939. Tyrens Pakhus. JØRGEN (50) træder ind i pakhuset, med en papirpose. Han leder efter nogen. Snart træder HEDVIG (50) ind. De går hinanden i møde.

HEDVIG

Du ligner dig selv.

JØRGEN

Du er heller ikke blevet en dag ældre.

HEDVIG

Og du er stadig fuld af løgn.

JØRGEN

Og du kan stadig ikke finde ud af at tage imod en kompliment.

HEDVIG

Og du skal stadig have det sidste ord.

JØRGEN

Det siger *du*?

HEDVIG

Det siger *jeg*.

JØRGEN

Du har fået ring på fingeren?

HEDVIG

Det har du også?

JØRGEN

Ved han, at du er her?

HEDVIG

Ved hun, at du er her?

JØRGEN

Børn?

HEDVIG

Nej. Dig?

JØRGEN

To. Dreng.

HEDVIG

Dejligt.

JØRGEN

Ja.

HEDVIG

Havnen har ændret sig meget, hva? Der var så meget liv dengang... Og er det ikke utroligt at tænke på, at alt det her slet ikke var der dengang? De kalder det for Tyrens Pakhus, altså på grund af den røde farve. Vidste du det?

JØRGEN

Hvorfor så ikke bare kalde det for Det Røde Pakhus.

HEDVIG

Hvad er det, du har med?

JØRGEN

En gave. Ikke noget særligt. Du må gerne åbne den.

HEDVIG

Vi har ikke set hinanden i 25 år, og så giver du mig en fisk?

JØRGEN

Nu er det jo ikke en hvilken som helst slags fisk.

HEDVIG

Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige. Tak.

JØRGEN

Jeg er glad for, du kom.

HEDVIG

I lige måde.

...

JØRGEN

Det er så... underligt. Når jeg kigger på dig... måden du taler på... bevæger dig på... selvom alt er anderledes, er det alligevel som om intet har ændret sig. Det føles, som var det i går.

HEDVIG

Men nu står vi altså her.

JØRGEN

Og hvad gør vi så?

AVISDRENG I

1914. En livlig bygade i HOBRO.

AVISDRENGEN springer op på en bunke aviser, og råber ud til de FORBIPASSERENDE:

AVISDRENGEN

KRIG-KRIG-KRIG! MORDET PÅ ÆRKEHERTUG FRANZ SENDER BØLGER GENNEM
EUROPA! KAN DANMARK HOLDE SIG UDE AF KRIGEN?!

SIDSTE NYT!

KAPTAJNENS MINDESMÆRKE BLEV INDVIET MED BRAVOUR! LÆS ALT OM
MANDEN, DER DREV VINDØ TEGLVÆRK TIL SUCCES!

SIDSTE NYT!

KLOG PROFESSOR UDTALER: ”FOLK, DER LÆSER AVIS LEVER LÆNGERE!”

SIDSTE NYT!

KUN I HOBRO AVIS! KUN 3 KRONER!

KRIG-KRIG-KRIG!

2. SCENE: JØRGEN OG HEDVIG

Hobro, ved havnen. Der er et vældigt liv; fiskere, der ordner garn, ryger piber og snakker om vind og vejr. Børn der løber og leger, og laver ræs med krabber. Par der promenerer. Koner der køber fisk hos fiskehandleren. Her står JØRGEN og fisker. HEDVIG ankommer med sit fiskegrej, og hun får drejet et par hovedet på havnen. Hun gør sig klar til at fiske, og forholdsvis tæt på JØRGEN.

HEDVIG

Goddag.

JØRGEN

Undskyld... hvad laver du?

HEDVIG

Jeg forstår ikke spørgsmålet?

JØRGEN

Hvad. Laver. Du?

HEDVIG

Hvad. Ligner. Det?

JØRGEN

Skal du fiske?

HEDVIG

Hvorfor er det så mærkeligt?

JØRGEN

Altså... du...

HEDVIG

Hvad? Er det fordi, jeg er en kvinde? Kan kvinder ikke fiske? Er det dét, du siger?

JØRGEN

Nej, nej, du ligner bare ikke typen, der sådan går ned på havnen og fisker, det er alt.

HEDVIG

Hvad ligner jeg så?

JØRGEN

Mere typen der sidder til en fest og får fisk *serveret*.

HEDVIG

Man skal ikke dømmе andre på deres udseende. Du er ikke her fra byen, er du vel?

JØRGEN

Jeg er fra Hadsund.

HEDVIG

Ah-ha.

JØRGEN

Ah-ha? Hvad skal det betyde?

HEDVIG

Det er bare ikke hver dag man møder en person, der går ud fra, at man er dus, før man overhovedet har lært hinanden at kende. Ikke at jeg har noget imod det. Alt det der *De, Dem* og *Deres* er også noget værre nonsens, hvis du spørger mig.

JØRGEN

Jeg kan ikke finde ud af, om du fornærmer mig og alle andre fra Hadsund, eller om det skal forstås som en kompliment?

HEDVIG

Ingen af delene. Men hvis du er fra Hadsund, hvad laver du så i Hobro?

JØRGEN

Må folk fra Hadsund nu ikke fiske i Hobro?

HEDVIG

Bevares, jeg var bare nysgerrig.

...

JØRGEN

Skal du absolut stå så tæt på mig?

HEDVIG

Der er vel plads til os begge. Desuden er det her mit faste fiskested. Så hvis nogen burde flytte sig, er det dig.

JØRGEN

Man kan da ikke have et fast fiskested, og *desuden* var jeg her først.

HEDVIG

Vi er jo sådan set i *min* by, så...

JØRGEN

Er du nu pludselig borgmester i Hobro? Og hvorfor er det så vigtigt for dig, at stå lige *her*? Der er hundredvis af andre gode steder ved fjorden, skal du stå lige i nakken på mig?

HEDVIG

Jeg har fået det anbefalet for lang tid siden, af en meget kær ven. Og jeg kunne da spørge dig om det samme. Du kan vel også bare gå et andet sted hen?

JØRGEN

Jeg. Var. Her. Først.

HEDVIG

Gud.Fad. Er.Be.VARES!

JØRGEN

Ja, det må du da nok sige.

...

HEDVIG

Hvad fisker du efter?

JØRGEN

Sild, selvfølgelig. Hvorfor?

HEDVIG

Jeg var bare nysgerrig på, om vi fiskede efter det samme.

JØRGEN

Mon ikke der er fisk nok til os begge.

HEDVIG

Ikke af den slags jeg er ude efter.

JØRGEN

Og hvad er det så for en slags?

HEDVIG

Laks.

JØRGEN

Laks?! Vil du fange laks?!

HEDVIG

Hvorfor er det så morsomt?

JØRGEN

Alle ved da, at man ikke fanger laks i Mariager Fjord.

HEDVIG

Måske gør ikke alle, men det gør jeg.

JØRGEN

Og hvem har bildt dig noget så tåbeligt ind, at man kan fange laks i Mariager Fjord?

HEDVIG

Min kære ven.

JØRGEN

Så skal din kære ven vist have tjekket sin forstand.

HEDVIG

Han er død.

JØRGEN

... undskyld.

HEDVIG

Din undskyldning er IKKE accepteret.

...

JØRGEN

Hvad hedder du?

HEDVIG

Hedvig.

JØRGEN

Jeg hedder Jørgen.

HEDVIG

Tillykke, Jørgen. Det er ikke kun lykkedes dig at fornærme mig og min kære afdøde ven på det groveste, men også hele menneskeheden, og dét med din blotte eksistens.

JØRGEN

Du kan mange fine ord. Er det din far, der har lært dig dem?

HEDVIG

... for hvordan kunne en kvinde ellers kende så mange fine ord, hvis ikke hun har lært det af en mand? Jeg har lært det ved at læse bøger. Du skulle tage og prøve det, men du kan vel ikke engang læse.

JØRGEN

Bare fordi man ikke læser bøger, er det ikke ensbetydende med, at man ikke kan læse eller at man er dum. Og hvis du oprigtigt tror, du kan fange laks her, så er du vist heller ikke den skarpeste le i laden.

HEDVIG

Jeg tror aldrig, jeg har mødt så uhøfligt, udannet, uintelligent og helt igennem... UTILTALLENDE menneske! Din mor skulle skamme sig over den uhørte grad af manglende opdragelse! Måske skulle jeg give hende en ordentlig opsang, så kunne det da være, hun kunne lære dig nogle manere!

JØRGEN tager sine ting og går.

3. SCENE: ENKEFRUEN

HEDVIGS hjem. Hobro. Der er fint selskab, og der bliver snakket livligt blandt gæsterne: VENNER, FAMILIE, AFHOLDSFORENINGENS MEDLEMMER, INDRE MISSIONS BRØDRE OG SØSTRE. TJENESTEPIGEN MAREN tager diskret kontakt til HEDVIGS mor ENKEFRUEN, som er klædt i sort. De trækker sig ud til siden.

ENKEFRUEN

Hvor er hun?

TJENESTEPIGEN MAREN

Jeg ved det ikke, hun er ikke på sit kammer.

ENKEFRUEN

Det pokkers pigebarn..!

TJENESTEPIGEN MAREN

Skal jeg gå ud og lede efter hende?

ENKEFRUEN

Det kan ikke betale sig. Bare sørg for, at gæsterne ikke mangler noget.

TJENESTEPIGEN MAREN

Enkefruen tror vel ikke, der er sket frøkenen noget?

ENKEFRUEN

Nej, Maren, det tror Enkefruen ikke. Kom du hellere i sving. Der er ingen grund til, at det her bliver en større katastrofe end det allerede er.

TJENESTEPIGEN MAREN

Jeg skal gøre mit bedste.

TJENESTEPIGEN serverer for gæsterne. ENKEFRUEN arbejder sig gennem rummet, med kurs mod HERMAN, der står sammen med FORMAND SCHWEIN, men hun bliver snart stoppet af den ene og den anden gæst:

FRU ANDERSEN

Sig mig, hvor gemmer De Deres yndige datter?

ENKEFRUEN

Åh, De ved, hvordan det er med ungdommen, fru Andersen, de venter ikke på verden, men lader gerne verden vente på sig.

FRU ANDERSEN

Så sandt, så sandt!

FRU CAROLINE

Jeg synes ikke, jeg kan se Deres lille Hedvig nogen steder?

ENKEFRUEN

De ved jo, fru Caroline, hvordan unge kvinder bruger tid på deres hår.

FRU CAROLINE

Åh ja, det husker jeg tydeligt.

FRØKEN DUPONT

Undskyld, hvor er Hedvig? Jeg kan ikke finde hende?

ENKEFRUEN

Ah, frøken Dupont, hvor er jeg glad for, De kunne komme! Jeg hører, at fru Andersen leder efter Dem. De må hellere skynde Dem derhen. De ved, hvor utålmodig, hun kan blive.

FRØKEN DUPONT

Bevares, men Hedvig -?

ENKEFRUEN

Herman! Min kære svigersøn, hvordan har du det? Ja, jeg håber, det er i orden, at vi er *dus*.

HERMAN

Naturligvis, og må jeg have lov til at komplimentere Dem for Deres yndige hjem.

ENKEFRUEN

Åh, du smiger mig, Herman. Kan De høre, hvordan han smiger mig, formand Schwein?

FORMAND SCHWEIN

Jo, jo, min høreelse har jeg da endnu - hvilket man dog ikke ligefrem kan sige om proletariatet i den her by. Men de *vil* jo ikke lytte, det skyldes manglende uddannelse.

HERMAN

Far.

FORMAND SCHWEIN

Oplysning, oplysning, oplysning, det er det eneste, der virker. Og hvis man kan lære en rotte at finde vej ud af en labyrint, så kan man vel for pokker også lære en jyde at drikke med måde.

HERMAN

Far, ikke nu.

FORMAND SCHWEIN

Ja, ja, Herman, sig mig, hvornår får vi den kommende brud at se? Jeg tror, min søn er ved at blive utålmodig.

HERMAN

Ingenlunde, men hun har da rigtig nok ladet vente på sig. Der er vel ikke noget galt?

ENKEFRUEN

Altså, hun... hun...

FORMAND SCHWEIN

Hun er vel ikke blevet syg?

ENKEFRUEN

Syg.

HERMAN

Det er vel ikke noget alvorligt?

FORMAND SCHWEIN

Og så lige i dag af alle dage.

ENKEFRUEN

... Hvis de herrer vil have mig undskyldt...

FORMAND SCHWEIN

Der er også så pokkers meget sygdom i omløb for tiden. Det er jo lige før vi alle burde gå rundt med masker, for ikke at blive smittet. Det er proletariatet, Herman, de har ingen hygiejne.

HERMAN

Selvfølgelig er det ikke de fattiges skyld, at Hedvig er syg.

FORMAND SCHWEIN

Har du set gaderne, Herman? Skidt og skravl. Men de kan jo ikke selv gøre for det. Barnet gør jo også kun hvad det har lært. Vi må sætte grænserne for dem; her til og ikke længere. Forbud, Herman, det er det eneste der kan hjælpe den slags mennesker.

ENKEFRUEN slår på et glas:

HERMAN

Så, far, nu vil enkefruen sige noget.

FORMAND SCHWEIN

Ja, ja, jeg er ikke døv, Herman.

HERMAN

Nej, du har bare selektiv høreelse...

FORMAND SCHWEIN

Hvad?

HERMAN

Ikke noget, far.

ENKEFRUEN

Slår på glasset igen: Kære venner, familie, Afholdsforeningens medlemmer, Missionens brødre og søstre, velkommen. Hvor er jeg taknemmelig for, at vi kunne samles her i dag, til denne festlige begivenhed. Nu er det jo ikke mere end måneder siden jeg mistede min kære mand til dødens klamme hånd. Sorgen bærer jeg stadig i mit hjerte og på mine skuldre. Men dette er en festdag. Det er foreningen af to stærke familier, og på en måde også en alliance mellem to stærke huse her i Hobro; Indre Mission og Afholdsforeningen -

FORMAND SCHWEIN

Tak, tak, kære enkefrue! Og lad mig sige, på vegne af alle Afholdsforeningens medlemmer, at vi ser frem til et langt og forhåbentligt *frugtbart* samarbejde, på den ene og anden måde. Og ja, nok er Missionen og Afholdsforeningen ikke enige om alt, i hvert fald ikke hvad der vedrører den menneskelige sjæl, men nogle ting er vi heldigvis enige om; samfundets problemer.

ENKEFRUEN

Det er sandt, formand Schwein, men –

FORMAND SCHWEIN

- Og mon ikke vi kan lære hinanden en ting eller to! Den som lytter, lærer, det har jeg altid sagt.

ENKEFRUEN

Tak, formand Schwein! For de flotte ord.

FORMAND SCHWEIN

Det er mig, der takker, og husk, at vi allerede på lørdag har et nyt og mægtigt spændende foredrag i Afholdsforeningens hus. Jeg glæder mig i hvert fald usigelig meget. Slut herfra!

ENKEFRUEN

Tak, formand Schwein. Og ja... i dag skal vi jo fejre, at kære Herman og min Hedvig snart skal forenes som ægtemand og hustru i den kristne tro. Men jeg må desværre bringe en dårlig nyhed. Min kære Hedvig blevet frygtelig syg.

FORMAND SCHWEIN

Jeg vidste det! Det er også proletariatets skyld!

HERMAN

Far!

FORMAND SCHWEIN

Ja, ja, Herman, der er ingen grund til den slags ophidselse.

ENKEFRUEN

Ja, min Hedvig er sengeliggende, og hun sender alle sine kære hilsner. Især til dig Herman, hendes vordende ægtemand. Kærlighed kan selv ikke sygdom stoppe. Min Hedvig insisterede dog på, at vi ikke lod hendes ulykke gå ud over vores glæde. Men inden vi fortsætter festen, så lad os bede sammen:

ALLE

Himmelske fader, vi lever bedst sammen med dig, og med det fællesskab du bringer med dig. Vi takker dig for –

HEDVIG træder ind. Alle retter deres blik mod hende.

HEDVIG

... Hej?

HERMAN

Hedvig?

HEDVIG

Herman.

ENKEFRUEN

Hedvig?! Hvad laver du dog oppe af sengen, og hvordan er det du ser ud?!

HEDVIG

Hvad for en seng?

ENKEFRUEN

Hun er jo helt fra forstanden! Stakkels pigebarn! Fortsæt bare, venner! Alt er godt! Alt er godt!

ENKEFRUEN trækker HEDVIG med ind i et andet rum.

HEDVIG

Undskyld, mor, jeg havde glemt, det var i dag.

ENKEFRUEN

Du havde glemt din egen forlovelsesfest?

HEDVIG

Det kommer også bag på mig.

ENKEFRUEN

Og det vil du have, jeg skal tro på?

HEDVIG

Men mor, jeg ville da aldrig gå glip af min egen forlovelsesfest med søde Herman Schwein, som jeg dårligt kender. Der er da intet i hele verden, jeg har glædet mig mere til, end lige netop dét.

ENKEFRUEN

Du har sagt ja til ham, Hedvig, glem ikke det.

HEDVIG

Da kun for din skyld, mor, glem ikke det.

ENKEFRUEN

Gid din far var her...

HEDVIG

Det er da omsider noget, vi kan blive enige om.

ENKEFRUEN

Og hvordan i alverden er det du ser ud? Hvad er det for en lugt?!

HEDVIG

Jeg var nede ved havnen og fiske, men jeg mødte en ubehøvlet mand. Fra Hadsund selvfølgelig.

ENKEFRUEN

Fiske? Fiske?! Forstår du overhovedet konsekvenserne, af det du render rundt og foretager dig? Det er jo ikke kun din familie du besudler med sådan en opførsel; men også Missionen.

HEDVIG

... dig og din tåbelige Mission. Lige siden far døde, har du ikke været rigtig oven i hovedet.

ENKEFRUEN

Hvordan er det, du taler til mig?! Jeg er din mor!

HEDVIG

Det ved jeg, og jeg ville ønske, det var dig der var død og ikke far.

ENKEFRUEN giver HEDVIG en lussing.

ENKEFRUEN

Nu går du op på dit kammer, og der bliver du, indtil gæsterne er gået. Jeg arrangerer en ny forlovelsesfest til på fredag.

HEDVIG

Jeg kan desværre ikke fredag, jeg har planer. Cirkus Miehe kommer til byen. Jeg skal se dem sammen med Gertrud.

ENKEFRUEN

Nu skal du høre godt efter, pigebarn. Enten gør du som jeg siger, eller også ryger du direkte på gaden. Så får du ikke så meget som en skilling mere af mig. Så må du klare dig selv.

HEDVIG

Du vil gifte mig væk til en mand, jeg ikke elsker, og hvis ikke jeg adlyder, slår du hånden af mig? Din egen datter?

ENKEFRUEN

Forstår du da ikke, barn, at vores familie står på kanten af økonomisk ruin. Arven fra din far, er allerede ved at være udtømt. Schwein-familien er nyt, stærkt blod i Hobro, og de kommer af en velhavende tysk slægt, der ovenikøbet står i spidsen for den lokale Afholdsbevægelse. De er gode, sunde, dydige mennesker, og de vil bringe en mindre formue ind i ægteskabet, som gør, at vi kan beholde huset. Vores hjem, som har været i familien i flere generationer! Du har vel ikke lyst til, at vi ender i fattighuset?

HEDVIG

Jeg har faktisk også drømme, mor.

ENKEFRUEN

Drømme er noget man gør om natten.

HEDVIG

Nej, jeg vil være lærerinde. Jeg vil arbejde mor, forsøge mig selv. Hvorfor må jeg ikke følge *min* drøm?

ENKEFRUEN

Nogle gange Hedvig, må man tjene et formål, der er større end en selv. Vi har alle et kors at bære.

HEDVIG

Og hvad er dit kors, mor?

ENKEFRUEN

Dig, Hedvig. Du er mit kors. Jeg forventer, at se dig på fredag, til tiden, klædt på, og duftende som det hører sig til for en ærværdig kvinde. Ellers ved du, hvad der vil ske. Gå så op på dit kammer, før du gør dig selv - og mig - endnu mere til grin.

4. SCENE: FÆRGEMANDEN

JØRGENS HJEM. FÆRGEMANDEN drikker sammen med MARIUS, RØDE AXEL, KARL og HUGTAND.

FÆRGEMANDEN

Jeg vil sige noget.

MARIUS

Nej, du vil ikke.

FÆRGEMANDEN

Jo, jeg vil!

RØDE AXEL

Sæt dig nu bare ned, Færgemand.

FÆRGEMANDEN

Aldrig!

KARL

Lad ham nu bare.

HUGTAND

Jeg skal pisse.

FÆRGEMANDEN

Du bliver her, Hugtand.

HUGTAND

Men jeg skal pisse?

FÆRGEMANDEN

Så brug en flaske for pokker. Jeg har noget vigtigt at sige.

MARIUS

Nej, du har ikke.

FÆRGEMANDEN

Jo, jeg har!

KARL

Vi lytter.

RØDE AXEL

Nej, vi gør ej.

FÆRGEMANDEN

Det her er mit hus! Mit hus! Her er det mig, der bestemmer!

MARIUS

Ja, ja, bevares, der er da ingen grund til at hidse sig sådan op.

FÆRGEMANDEN

Kære røvhuller og skiderikker. I dag er jo en ganske særlig dag. Det er nemlig søndag. Og siden det kun er søndag én gang om ugen, skal vi jo nyde den, medens vi har den. I morgen er det mandag, og det er slet ikke nogen god dag. Nu sidder nogen af jer måske og tænker, hvorfor er det nu lige, at søndag er så særlig? Hvorfor ikke onsdag? Eller fredag? Det skal jeg sige jer. Gud sover kun om søndagen. OG DEN GAMLE IDIOT SOVER SATANS TUNGT! I ved jo, hvad man siger; når katten er ude, danser musene på bordet, og nu skal vi fandeme danse; piv piv! Kære røvhuller og skiderikker, der er også en anden ting. Jeg må desværre meddele jer, at denne ydmyge færgemand ikke har lang tid igen. Marius, Bent, Karl, Hugtand, Røde Axel, dette bliver min sidste søndag på denne elendige jord.

MARIUS

Det sagde du også sidste søndag.

RØDE AXEL

Og søndagen før det.

FÆRGEMANDEN

Her står man og blotter sit hjerte, kaster sin sjæl på bordet, og så er det takken man får!

KARL

Ja, ja, vi føler selvfølgelig alle sammen med dig, Færgemand.

HUGTAND

Må jeg gå ud og pisse nu?

JØRGEN kommer ind.

FÆRGEMANDEN

Der har vi det eneste menneske i den her elendige verden, som bryder sig om mig! Jørgen, min dreng, kom ind og knap en bajer op.

JØRGEN

Nej tak.

KARL

Har du fanget noget i dag, Jørgen?

JØRGEN

Ikke i dag.

FÆRGEMANDEN

Hvad skal vi så leve af, knægt? Kogte skosåler?

JØRGEN

Festen er slut, de herrer. I må gerne gå nu.

MARIUS

Selvfølgelig, Jørgen, vi var også på vej ud.

HUGTAND

Jeg skal virkelig også pisse.

FÆRGEMANDEN

Nej, nej, I skal ikke høre på ham.

KARL

Vi ses, Færgemand.

FÆRGEMANDEN

Kom tilbage! Det her er mit hus! Det er mig, der bestemmer!

JØRGEN

Gå ind og sov.

FÆRGEMANDEN

Jeg er stadig din far, knægt.

JØRGEN

Og alligevel er jeg den eneste voksne i huset.

FÆRGEMANDEN

Kan du så vise noget respekt!

JØRGEN

Gå nu bare ind og sov din brandert ud.

FÆRGEMANDEN

Du trænger til en tur over knæet.

JØRGEN

Og du trænger til et bad.

FÆRGEMANDEN

Jeg har taget mig af dig, passet og plejet dig, men alt hvad jeg får tilbage er utaknemmelighed.

JØRGEN

Hvem er det lige der har passet hvem de sidste 10 år?

FÆRGEMANDEN

Hvad har jeg dog gjort i mit tidligere liv, for at jeg skal straffes på den her måde...

JØRGEN

Der er ikke nogen, der straffer dig.

FÆRGEMANDEN

Så siger vi det...

JØRGEN

Gå. Ind. Og. Sov.

FÆRGEMANDEN

Jeg er sulten.

JØRGEN

Der er mad, når du vågner.

FÆRGEMANDEN

Jeg vil se cirkus.

JØRGEN

Hvad ævler du nu om?

FÆRGEMANDEN

Cirkus Miehe kommer til Hobro på fredag. Mig og gutterne skal derind. Du skal sejle os.

JØRGEN

Det kan du godt glemme. Jeg husker udmærket, hvordan I opførte jer, sidste gang I var i Hobro.

FÆRGEMANDEN

Vi skal nok opføre os ordentligt denne gang, det lover jeg. Og hvis du ikke vil sejle os derind, så kan jeg slet ikke se, hvordan jeg skal kunne sove nu. Så ulykkelig bliver jeg.

JØRGEN

Drop det, far.

FÆRGEMANDEN

Og hvad tror du, din kære mor ville sige til, at du ikke engang vil hjælpe din egen far? ”*Familien først*” – det sagde hun altid, og lige til det sidste gjorde hun. Hun var en engel, den kvinde. Det siger jeg dig. Bedre end alle os andre. *Familien først*.

JØRGEN

Fint, far. Jeg skal nok sejle jer til Hobro. Gå så i seng.

FÆRGEMANDEN

Du er en god knægt, Jørgen. Din mor ville have været stolt af dig.

FÆRGEMANDEN giver JØRGEN en kærlig lussing, og vakler ind i soveværelset.

JØRGEN står tilbage med rodet.

AVISDRENG II

En livlig bygade i Hobro. AVISDRENGEN sælger en avis til FORMAND SCHWEIN. Så snart handlen er overstået.

FORMAND SCHWEIN

Hør, unge mand, har De tænkt over –

AVISDRENGEN sig blot til at råbe højt, hvilket tydeligt forskrækker FORMANDEN, der snart opgiver at få et ord indført og skynder sig videre:

AVISDRENGEN**SIDSTE NYT!**

I AFTEN SKER DET! CIRKUS MIEHE OPTRÆDER I HOBRO! OPLEV ARTISTER FRA HELE VERDEN! SPEKTAKULÆRE NUMRE! LÆS ALT OM DE MYSTISKE KUNSTNERE FRA DE FJERNE LANDE!

SIDSTE NYT!

THIT JENSEN HOLDER FOREDRAG I AFHOLDSFORENINGENS HUS! LÆS ALT OM DEN FARVERIGE KVINDE, DER KAN RÅBE HØJERE END NOGEN MAND!

SIDSTE NYT!

KLOG FORSKER UDTALER: ”FOLK DER LÆSER AVIS ER LYKKELIGERE END ALLE ANDRE!”

KUN I HOBRO AVIS! KUN 3 KRONER!

SIDSTE NYT!

I AFTEN SKER DET!

5. SCENE: CIRKUS MIEHE

Hobros gader. Cirkus Miehe har netop afsluttet sin forestilling. Der er liv og dans i gaderne; TILSKUERNE er fulde og opstemte. HEDVIG og GERTRUD kommer gående; arm i arm.

GERTRUD

Gud, hvor var hun smuk! Så yndefuld og let! Hvem der bare var linedanser...

HEDVIG

Hvorfor i alverden vil du dog være linedanser?

GERTRUD

At balancere deroppe, til skue for alle, så flot og så fri...

HEDVIG

Flot ja, men fri? Næppe. Ét forkert skridt, Gertrud, og så er hun færdig; en fiasko i alles øjne. Desuden vil en fugl i et bur altid være i fangenskab, uanset hvor stort et bur du giver den.

GERTRUD

Alt skal da også være så alvorligt med dig, Hedvig. Hvis du spørger mig, trænger du til lidt mandligt *selskab*.

HEDVIG

Jeg spurgte ikke, og jeg trænger aldeles ikke til mandligt *selskab*.

GERTRUD

Men hvordan går det egentlig med din forlovet; den dydige, afholdende Herman Schwein? Hvornår er jeres forlovelsesfest? Og hvorfor er jeg ikke inviteret?

HEDVIG

Festen var i aften, og du var ikke inviteret, fordi, du drikker for meget, Gertrud.

GERTRUD

Nej, Hedvig? Det mener du ikke?

HEDVIG

Jo, du bliver altid så hønefuld.

GERTRUD

Nej, jeg mener, er du blevet væk fra din egen forlovelsesfest igen? Din mor må være rasende.

HEDVIG

Hun siger, hun vil smide mig på gaden, men det er bare tomme trusler. Hun kan ikke undvære mig.

GERTRUD

Er det virkelig så slemt, at skulle slå sig ned med en mand?

FORMAND SCHWEIN kommer gående sammen med HERMAN. De når ikke at se HEDVIG, men hun ser dem, og skynder sig at skjule sig bag GERTRUD.

HEDVIG

Stå helt stille, Gertrud. Rør dig ikke.

GERTRUD

... hvad sker der?

HEDVIG

Det er Herman. Og hans far. De må IKKE se mig.

I det næste kommer FÆRGEMANDEN slingrende sammen med MARIUS, RØDE AXEL, KARL og HUGTAND. De er utvivlsomt beruset, og tiltrækker FORMAND SCHWEINS opmærksomhed.

FORMAND SCHWEIN

Godaften, de herrer. Må jeg have lov til at forstyrre Dem et ganske kort øjeblik?

HERMAN

Lad nu vær, far.

FÆRGEMANDEN

Jamen, naturligvis må DE det, gode herre. Hvad kan vi simple mennesker dog hjælpe DEM med, på sådan en smuk aften som denne?

FORMAND SCHWEIN

Kender De egentlig til de mange farer, der er forbundet med store mængder alkohol?

HERMAN

Far, stop.

FÆRGEMANDEN

Det gør Røde Axel i hvert fald; hun hedder Bente-baggård!

RØDE AXEL

Hun er fandeme farlig.

MARIUS

Den kan jeg også skrive under på.

HUGTAND

Jep.

KARL

Jo.

RØDE AXEL

Hvad satan?!

FÆRGEMANDEN

Som du kan høre, præst, så kender vi godt farerne ved store mængder alkohol.

FORMAND SCHWEIN

Jeg er skam ikke nogen præst, og jeg mener nu Deres helbred.

FÆRGEMANDEN

Måske skulle du hellere bekymre dig om dit eget helbred.

FORMAND SCHWEIN

Tak, jeg har det skam ganske fint.

HERMAN

Far, jeg tror, det er bedst, vi går videre nu. Fortsat god aften, de herrer.

FÆRGEMANDEN og hans slæng bukker og najer og griner. HERMAN skynder sig at trække sin far med videre.

FORMAND SCHWEIN

Jeg ville jo bare hjælpe, Herman.

HERMAN

Ja, ja, far, det ved jeg godt.

FÆRGEMANDEN

Og pas nu på Bente-baggård?!

HEDVIG og GERTRUD skal til at gå videre, men så ankommer en flok UNGE MÆND fra Hobro.

UNG MAND I

Se, gutter, det er Færgemanden fra Hadsund!

FÆRGEMANDEN

Se, gutter, det er abekattene fra Hobro!

De UNGE MÆND kommer truende tæt på FÆRGEMANDEN, medens FÆRGEMANDENS slæng langsomt bakker væk og forsvinder bag ham, uden at FÆRGEMANDEN selv opdager det.

UNG MAND I

Hvad kaldte du os?

FÆRGEMANDEN

Er du tungnem, knægt? Jeg kaldte jer for *abekatte*. ABEKATTE! Kunne du høre mig nu?

UNG MAND II

Hvis jeg var dig, ville jeg virkelig overveje mine næste ord meget nøje.

FÆRGEMANDEN

Tak for dit råd, og nu skal du høre. Jeg har faktisk tænkt længe over det, og jeg har besluttet, at mit næste ord skal være... ABEKAT!

UNG MAND III

Du beder selv om det, gamling.

FÆRGEMANDEN

Vi er ikke bange for jer.

UNG MAND I

Vi?

FÆRGEMANDEN

Ja! Så smut hjem til jeres mødre, det er langt over jeres sengetid.

UNG MAND I

Hvem *vi*?

FÆRGEMANDEN

Sådan en flok satans...

UNG MAND I

Denne gang er der ikke nogen til at redde din benede røv, Færgemand.

FÆRGEMANDEN

Prøv nu lige at hør...

UNG MAND II

Nu er du ikke stor i kæften mere, hva?

FÆRGEMANDEN

... Lad os nu lige tage det helt roligt... det var jo bare for sjov...

UNG MAND III

Ligner vi nogle der griner?

FÆRGEMANDEN

Lad mig give jer en omgang, så glemmer vi alt det her pjat?

UNG MAND II

Så let slipper du ikke.

FÆRGEMANDEN

I må ikke! Jeg beder jer! Jeg er bare et gammelt fjols!

HEDVIG

Hallo! Stop det der!

GERTRUD

Hvad laver du, Hedvig?!

UNG MAND I

Bland dig udenom.

HEDVIG

Alle jer mod ham? Synes I selv, det er rimeligt?

UNG MAND III

Smut med dig, eller du får en omgang også.

HEDVIG

Jeg er da ikke bange for sådan nogle snothvalpe som jer.

UNG MAND III

Det burde du måske være.

HEDVIG

I slår måske både på gamle mænd og kvinder? Ved jeres fædre godt det?

GERTRUD

Hedvig, er du gal?!

JØRGEN kommer gående.

FÆRGEMANDEN

Jørgen, de overfaldt mig helt uden grund!

JØRGEN

Hvis I har et problem med ham, så har I et problem med mig.

UNG MAND II

Er du nu også sikker på det?

JØRGEN

Hvad tror du selv?

UNG MAND II

Så må det jo være sådan.

DE UNGE MÆND springer på JØRGEN; slår og sparker ham. GERTRUD fryser på stedet, medens HEDVIG forsøger at rive dem væk. De skubber bare til hende. Til sidst går de og efterlader JØRGEN på jorden. FÆRGEMANDEN råber af JØRGEN.

FÆRGEMANDEN

Hvor fanden var du?! Det her er din egen skyld, knægt! Du er sgu også så pokkers uduelig... GÅR.

HEDVIG

Gør det meget ondt?

JØRGEN

Er det nu dig igen?

GERTRUD

Kender I hinanden?

HEDVIG

Jeg prøvede altså at stoppe dem.

GERTRUD

Det gjorde hun faktisk, og jeg prøvede at kalde efter hjælp, så... jeg hedder Gertrud.

JØRGEN

Tak. Det var pænt af jer. Vil gå efter FÆRGEMANDEN.

HEDVIG

Men hvorfor gjorde du dét, og så for det – ja, undskyld jeg siger det - utaknemmelige fjols?

JØRGEN

Det utaknemmelige fjols er min far.

HEDVIG

Det giver ham vel ikke ret til at behandle dig sådan? Især ikke efter du lige har taget en omgang tæsk for ham?

JØRGEN

Familien først.

GERTRUD

Det synes jeg altså er ret smukt sagt. Jeg tror ikke, jeg fik fat i dit navn..?

JØRGEN

Jørgen. Vil gå efter FÆRGEMANDEN.

HEDVIG

Du må altså undskylde det ved havnen forleden... altså, det jeg sagde, om din mor.

GERTRUD

Hvad har du sagt om hans mor?

HEDVIG

Gider du godt blande dig udenom, Gertrud.

GERTRUD

Ja, ja, bevares.

HEDVIG

Jeg er sikker på, din mor er et godt og dejligt menneske.

JØRGEN

Min mor lever ikke mere, og vi fik vist begge sagt mere end hvad godt var. Nu må jeg hellere finde min far, inden han roder sig ud i mere ballade. – *vil gå efter FÆRGEMANDEN.*

HEDVIG

Vi skal til et spændende foredrag i morgen –

GETRUD

- Skal vi det?

HEDVIG

- Vil du med? Det er i Afholdsbevægelsens hus.

JØRGEN

Spørger du, om jeg vil tage til foredrag sammen med dig?

GERTRUD

Og mig...

HEDVIG

Ja. Det er dét, jeg spørger dig om.

JØRGEN

Hvad siger din forlovet til det?

HEDVIG

Forlovet? Nåh, ringen..! Det er bare en ring, jeg har fået af Gertrud. Er det ikke rigtigt, Gertrud?

GERTRUD

Skulle jeg ikke blande mig uden om?

HEDVIG

Gertrud?!

GERTRUD

Ja, det er sådan en veninde-ring. Jeg har bare smidt min væk. Jeg har det med at drikke for meget, og når jeg bliver fuld, så... du ved... huhej huhej.

HEDVIG

Hvad siger du så, Jørgen? Vil du med?

JØRGEN

Jeg ved ikke...

HEDVIG

Hvad er du bange for?

JØRGEN

Jeg er ikke bange.

HEDVIG

Så tag med.

GERTRUD

Ja, kom nu, Jørgen, tag med.

JØRGEN

Fint. Så ses vi i morgen.

JØRGEN går.

GERTRUD

Hvad har du egentlig gang i, Hedvig?

HEDVIG

Jeg ved det ikke, Gertrud.

6. SCENE: DATTEREN OG SØNNEN

JØRGENS HJEM: JØRGEN forsøger at få FÆRGEMANDEN ud af tøjet og ind i seng, men han er fuld, genstridig og sur. JØRGEN må tage imod adskillige slag undervejs.

HEDVIGS HJEM: HEDVIG kommer hjem, og bliver mødt af ENKEFRUEN, der rækker hende en kuffert og peger mod døren. HEDVIG tigger og beder om ikke at blive smidt ud.

Det lykkedes til sidst for JØRGEN at få lagt FÆRGEMANDEN i seng. Han sætter sig udmattet på en stol.

Det lykkedes til sidst for HEDVIG at få ENKEFRUEN til at lade hende blive. Hun sætter sig udmattet på en stol.

7. SCENE: BEVÆGELSEN

Afholdsbevægelsens hus. FORMAND SCHWEIN indtager talerstolen foran en større FORSAMLING, heriblandt JØRGEN, HEDVIG og GERTRUD, der står sammen. Imens FORMANDEN gør sig klar til at tale.

HEDVIG

Åh nej, det er formand Schwein...

GERTRUD

Er det ikke ham din..?

HEDVIG

NEJ, Gertrud.

JØRGEN

Er der noget galt?

HEDVIG

Nej, nej, slet ikke.

JØRGEN

Gemmer du dig?

HEDVIG

På ingen måde, jeg føler mig bare bedre... tilpas sådan her. Så... nu begynder det vist.

FORMAND SCHWEIN

Velkommen, alle sammen! Det er mig en stor fornøjelse at præsentere aftenens taler. En yderst interessant person, søster til ingen andre end den højst anerkendte og succesfulde forfatter Johannes V. Jensen. En kvinde der nok kan fortælle en spændende ting eller to om hendes bemærkelsesværdige bror og hans imponerende arbejde. Giv en varm velkomst til Thit Jensen.

THIT JENSEN

Tak, formand Schwein. Og en stor tak til Højskolebevægelsen for invitationen, og selvfølgelig en ligeså stor tak til Afholdsbevægelsen for at lægge hus til mit besøg.

FORMAND SCHWEIN

Det er os en stor ære, frøken Jensen.

THIT JENSEN

Men jeg må desværre også indlede med at skuffe Dem. Jeg kommer hverken til at tale om min bemærkelsesværdige bror eller hans imponerende arbejde. I dag skal vi nemlig tale om bemærkelsesværdige mig, og om alle jer imponerende kvinder og mænd, der er kommet her i dag.

FORMAND SCHWEIN

Javel? Men så skal jeg måske først lige -

THIT JENSEN

Ellers tak, jeg skal nok tage over herfra.

FORMAND SCHWEIN

Men jeg tænker blot –

THIT JENSEN

- gem De hellere den tanke lidt endnu.

FORMAND SCHWEIN

Men...

THIT JENSEN

Hvis De vil være så venlig at tage plads?

FORMAND SCHWEIN

Javel. Ja. Naturligvis. Ordet er hermed Deres, frøken Jensen. Slut her fra!

THIT JENSEN

Tak, formand Schwein. Jeg skal fortælle Dem en historie. En 33aarig Mand beklagede sig i et Selskab til mig over, at hans Hustru, der var 31, og de var lige blevet gift, var saa meget Personlighed, at hun fyldte hele Huset ud, der var ingen Plads til ham – hvortil jeg blot svarede: “Du kunde have giftet dig med hende noget før”. Her har jeg lyst til at fortælle Dem en Erfaring fra mit eget Liv. Jeg var meget ung, da jeg begyndte at gaa paa Rejser alene. Jeg maatte opleve mange underlige og virkelig farefulde Ting – Skibe, jeg var med, led Havari, Jordskælv oplevede jeg, Flyvemaskiner faldt jeg ned med, og den Slags ikke Helt almindelige Ting. Det siger sig selv, at undertiden var jeg bange. Og en Dag sagde jeg til mig selv: Enten er du bange, og saa kan du blive hjemme hos din Moder, eller du er ikke bange, og saa kan du gaa paa Rejser. Naturligvis maatte der udvikles i mig en vis stoisk Ro overfor alt, hvad der kunde forefalde. Undertiden kom jeg hjem og talte med mine gifte Veninder, og de slog Hænderne sammen i Forfærdelse: “Nej, men at du tør – nej, jeg gaar ikke fem Skridt uden min Mand.» Og jeg forstod det ikke. Indtil jeg selv blev gift – saa blev jeg akkurat ligesaa uselvstændig, jeg gik, ligesom de, nødig fem Skridt uden min Mand. Og den Dag jeg igen blev alene, gik det med Rædsel op for mig, at jeg var bleven bange. Jeg lyttede om Nætterne, jeg krøb med Hjertebanken ad de mørke Gader, der førte til mit Hjem. Ubeskyttet, overladt til mig selv, maatte Selvsikkerheden vokse frem igen. Sikkert er det, saa længe Manden beskytter Kvinden, bliver hun aldrig selvsikker, hun er af Naturen altfor bange. Men i det Øjeblik, han slipper hende, saa hun føler sig utryg, da gror naturnødvendigt alle de slumrende Selvstændighedsemner op i hende, for hun skal bruge dem, skal hun bestaa. Først naar hvert Menneske er frivillig baaret, kan vi begynde at tale om et fribaarent Menneske. Saaledes ligger Sagen, og intet kan standse dens Forløb, ligesaa lidt her i Landet, som det har været muligt at standse den andre Steder. Fordi den nye Tid kræver den. Forandring. Vi kræver forandring! Ikke i morgen eller i overmorgen men nu!

FORMAND SCHWEIN

Bravo! Bravo! Ja, undskyld, frøken Jensen, men De har sandelig fået mig til at tænke over tingene. Og hvis jeg lige må indskyde en ganske kort bemærkning, så er det jo tankevækkende, hvor godt dét, De siger, går i tråd med dét, vi i Afholdsbevægelsen *altid* siger: Menneskets frelse fra lasternes åg starter hos mennesket selv. Og individet kan og må ikke bero sin lykke på hverken nogen andre eller noget *andet*. Og som jeg altid siger – en sund sjæl er en stærk sjæl. Og mon ikke os, der er samlet her i dag, er enige. Vær ikke bange for at sige jeres mening, det er jo derfor, vi er her.

KVINDELIG DELTAGER

Jeg er ikke enig!

MANDLIG DELTAGER

Det er jeg heller ikke! Kvindens plads er hos hendes mand!

KVINDELIG DELTAGER

Og hvad er der galt i at ville være nogens hustru, spørger jeg bare?!

FORMAND SCHWEIN

Så, så, venner! Lad os nu lige give frøken Jensen mulighed for at fortsætte sit foredrag!

THIT JENSEN

Lad dem bare sige deres mening, hr. Schwein, det er jo derfor, vi er her, ikke sandt?

KVINDELIG DELTAGER

Urostifter!

MANDLIG DELTAGER

Løgnagtige kæltring!

FORMAND SCHWEIN

Hov hov, kan vi omgående få en proper tone!

KVINDELIG DELTAGER

Hvem siger, at jeg vil ud på rejse?!

KVINDELIG DELTAGER

Jeg har det fint lige her, tak!

KVINDELIG DELTAGER

Du tror bare, du er bedre end os andre!

HEDVIG

Hvad i alverden er der galt med jer mennesker?!

FORMAND SCHWEIN

Hedvig?!

HEDVIG

Ja, det er mig hr. Schwein. Frøken Jensen har da ret! Så længe vi bare underordner os mandens vilje, bliver vi da aldrig frie til at gøre dét, vi ønsker at gøre!

GERTRUD

Hvad laver du, Hedvig?

KVINDELIG DELTAGER

Ti stille, pigebarn, hvad ved du om verden.

HEDVIG

Jeg ved, at kvinder kan være så meget andet end bare moder, hustru og hushjælp! Hvorfor skal vi opgive vores drømme for mandens skyld?! Hvorfor ofrer han ikke sine for vores?!

MANDLIG DELTAGER

Til JØRGEN. Hej du, hører du, hvad det er din kvinde står og siger? Måske skulle du få lidt styr på hende?

HEDVIG

Jeg er aldeles ikke *hans* kvinde, og hvad med, at du får styr på din store flab.

MANDLIG DELTAGER

Hvad med at du forsvinder herfra, inden du får en endefuld.

HEDVIG

Skal vi slås?! Fint med mig, store karl, bare kom an!

FORMAND SCHWEIN

Hedvig dog!

GERTRUD

Tag det nu roligt, Hedvig!

MANDLIG DELTAGER

Jeg slår ikke på skøger.

HEDVIG giver den MANDLIG DELTAGER en syngende lussing. Der går et gisp gennem FORSAMLINGEN. Den MANDLIG DELTAGER knytter næven, men JØRGEN træder ind mellem ham og HEDVIG og-

JØRGEN

Nu tager vi det lige helt –

- den MANDLIG DELTAGER planter knytnæven lige i ansigtet på JØRGEN, der får blodnæse.

MANDLIG DELTAGER

Så kan du måske lære at holde bedre styr på dit kvindfolk.

HEDVIG

JEG ER IKKE HANS KVINDFOLK!

FORMAND SCHWEIN

KAN VI SÅ FÅ NOGET RO OG ORDEN!

THIT JENSEN

NEJ NEJ - BLIV BARE VED!

FORMAND SCHWEIN

Frøken Jensen dog?!

THIT JENSEN

FORANDRING KRÆVER BLOD, SVED OG TÅRER – SÅ BLØD, SVED OG GRÆD!

FORMAND SCHWEIN

Nej, nu går det altså for vidt!

HEDVIG går arrigt ud. GERTRUD løber efter hende.

GERTRUD

Hedvig, vent!

HEDVIG

Hvorfor bakkede du mig ikke op?

GERTRUD

Bakkede dig op?

HEDVIG

Ja, Gertrud? Er alt bare en leg for dig? Tager du aldrig noget som helst alvorligt?

GERTRUD

Ved du hvad, jeg er faktisk bare ikke enig i det kvinden siger. Der er overhovedet ikke noget galt i at være der for sin mand; det hedder troskab og loyalitet. Det kunne du måske lære noget af.

HEDVIG

Og er din Karl ligeså tro og loyal over for dig, Gertrud? Ja, undskyld, jeg spørger bare?

GERTRUD

I det mindste er han taknemmelig.

GERTRUD går. JØRGEN kommer ud; har fået sin blodnæse under kontrol.

JØRGEN

Hedvig? Er du ok?

HEDVIG

Ligner jeg én, der er ok, Jørgen?!

JØRGEN

Jamen, selv tak da.

HEDVIG

Jeg bad dig ikke om at gå i vejen. Desuden kan jeg udmærket selv udkæmpe mine kampe.

JØRGEN

Du er da godt nok utrolig.

HEDVIG

Nej, det er jer mænd, der er utrolige! Hele tiden skal vi bekræfte, hvor fantastiske I er! Der er da ikke noget at sige til, at verden bryder ud i krig, når den bliver styret af sådan en flok behåret neandertalere!

JØRGEN

Din..! Utaknemmelige...! Du kommer her med alle dine privilegier, og tror, at du bare kan gøre hvad der passer dig, uden at det har nogle konsekvenser! Men i den virkelige verden, herude hvor vi andre bor, der har ting faktisk konsekvenser! Så hvad med, at du bliver voksen og tænker lidt på andre end dig selv!

HEDVIG

Du kender mig overhovedet ikke. - *Går*

JØRGEN

Og du kender ikke mig!

8. SCENE: FORLOVELSEN

HEDVIG kommer hjem. ENKEFRUEN venter på hende.

HEDVIG

Hvad er der nu galt, mor?

ENKEFRUEN

Nu er det alvor, Hedvig.

HEDVIG

Jeg går ud fra, at du har talt med formand Schwein?

ENKEFRUEN

Det har jeg, og formanden kunne berette, at du i går har været til foredrag med en anden mand, OG at du opildnede til slåskamp! Sig mig, hvad i alverden er der galt med dig, pigebarn?!

HEDVIG

Jeg ved det ikke, mor.

ENKEFRUEN

Hvem var den anden mand?

HEDVIG

Ikke nogen særlig. Bare en af Gertruds venner. Og siden hvornår er det blevet forbudt at tage til foredrag? Desuden opildnede jeg ikke til slåskamp, jeg sagde bare min mening? Er det også forbudt?

ENKEFRUEN

Jeg er ligeglad med alle dine undskyldninger, Hedvig. Dét var dråben. Herman siger, at medmindre han får en indrømmelse fra dig, så er forlovelsen ophævet. Så bliver der ikke noget bryllup.

HEDVIG

Indrømmelse? Hvad skal det sige?

ENKEFRUEN

To gange har du brændt ham af. Til jeres egen forlovelsesfest. Og nu din seneste skamfulde... opførsel.

HEDVIG

Ja, jeg forstår ærlig talt heller ikke, hvorfor Herman stadig vil gifte sig med mig.

ENKEFRUEN

Det gør jeg da ved gud heller ikke, men det vil han åbenbart, eller, det vil han, *hvis* du kan overbevise ham om, at du faktisk er interesseret i at blive hans hustru.

HEDVIG

Men jeg vil jo netop ikke være hans hustru.

ENKEFRUEN

Det er ikke vigtigt, hvad du vil! Den går ikke længere, Hedvig. Hvis du ikke får overbevist Herman om, at du stadig vil giftes med ham, så er det slut. Så hedder det fattighuset for os to. Har du nogensinde været i et fattighus? Nej, det har du ikke, for du har ikke den fjerneste idé om, hvordan verden fungerer. Du render rundt i din egen lille fantasi-verden, og tror, at du bare kan omskrive virkeligheden efter dit lille hoved og dine barnlige behov! Hvad tror du, der sker med unge kvinder som dig, der ender i fattighuset?

HEDVIG

Jeg ved det ikke, mor.

ENKEFRUEN

Nej, du ved nemlig ikke noget som helst, du er bare et dumt barn. Nu sender jeg Herman ind, og så fikser du det her.

HEDVIG

Er Herman her?! Hvorfor sagde du ikke det?!

ENKEFRUEN

Det er nu, Hedvig.

ENKEFRUEN går ud, og snart kommer HERMAN ind.

HERMAN

Hedvig.

HEDVIG

Herman.

HERMAN

Jeg har ventet på dig.

HEDVIG

Undskyld. Jeg har ikke behandlet dig ordentligt. Det ved jeg nu. Jeg håber, du kan tilgive mig.

HERMAN

Ser du en anden mand?

HEDVIG

Nej.

HERMAN

Hvem var så den mand, du var til foredrag med i går? Min far så jer.

HEDVIG

Ikke nogen af betydning. Bare en af Gertruds venner.

HERMAN

Hvorfor dukkede du ikke op til vores forlovelsesfest i fredags?

HEDVIG

Altså... sandheden er, Herman, at... ser du... når nogen siger, at jeg skal gøre noget, så får jeg lyst til at gøre det modsatte. Kender du ikke det?

HERMAN

Jo... det gør jeg vel. Nogle gange.

HEDVIG

Det er nok bare sådan, jeg er. Det er også et dårligt karaktertræk, det ved jeg.

HERMAN

Lad os være ærlige, Hedvig. Kortene på bordet. Jeg ved godt, vi ikke rigtig kender hinanden endnu, og at de varme følelser imellem os nok hovedsageligt strømmer i den ene retning og knap så meget i den anden. Jeg forstår, hvis du tvivler på dit ja. Det gør jeg skam også i ny og næ. Men hvis du giver mig en chance, Hedvig, for at vise dig, hvor højt jeg er kommet til at holde af dig, så er jeg overbevist om, at vi kan finde lykken sammen. Måske vil du endda med tiden også komme til at holde ligeså meget af mig. Én ting kan jeg i hvert fald love dig. Så længe du er sammen med mig, kommer du og din familie aldrig til at mangle noget igen. Så nu spørger jeg dig én gang til, Hedvig, og jeg vil kun have dit ærlige svar. *HERMAN går ned på knæ.* Vil du gifte dig med mig?

...

HEDVIG

Ja, Herman. Det vil jeg.

HERMAN

Lad os ikke vente længere end højst nødvendigt. Vi afholder vielsen i august – om en måned fra nu.

HEDVIG

Om en måned?

HERMAN

Jeg ved, det er kort tid, men bare rolig, jeg skal nok sørge for planlægningen og alt det praktiske.
Du skal ikke bekymre dig om noget som helst.

HERMAN vil kysse HEDVIG; men hun bøjer hovedet, og han kysser i stedet hendes pande.

9. SCENE: KYSSET

Havnen i Hobro. Her er samme livlige leben. Denne gang e det HEDVIG, der står og fisker. JØRGEN kommer hen til hende.

JØRGEN

Hej.

HEDVIG

Det kan du godt glemme, jeg var her først.

JØRGEN

Jeg skal ikke fiske. Jeg ledte efter dig.

HEDVIG

Tillykke, du fandt mig.

JØRGEN

Det er jeg glad for.

HEDVIG

Men hvad vil du dog med én som mig? Som ikke engang lever i den virkelige verden?

JØRGEN

Jeg har tænkt over det, og nok var du ikke rimelig over for mig, men jeg var heller ikke rimelig over for dig. Det beklager jeg.

HEDVIG

Er du kommet hele vejen til Hobro bare for at sige dét? At du *beklager*?

JØRGEN

Meget kan man sige om min far, men én ting har han da lært mig; en ægte mand står altid til ansvar for sine handlinger.

HEDVIG

Gælder det også for kvinder?

JØRGEN

Naturligvis.

HEDVIG

Måske er din far alligevel ikke helt så dum, som man skulle tro.

JØRGEN

Han har sine øjeblikke.

HEDVIG

Var der andet du ville?

JØRGEN

Prøver du stadig at fange en laks?

HEDVIG

Jeg ved, den er derude et sted. Og den er min.

JØRGEN

Du giver ikke op så let.

HEDVIG

Kaptajnen sagde altid, at alt man skal gøre for at klare det umulige, er at fjerne *u'et*, og så skal resten nok komme af sig selv.

JØRGEN

... fjerne u´et?

HEDVIG

Stav *umuligt* uden u.

JØRGEN

Ah... jeg forstår. Kaptajnen? Var det ham, der var din kære ven?

HEDVIG

Det var det.

JØRGEN

Var det ikke ham, der drev teglværket? Som for nylig har fået rejst en mindestatue?

HEDVIG

Han var bedste venner med min far. Da jeg var lille, tog de mig med på fisketure på fjorden. Det var de bedste dage i verden. Efter min far døde, tog Kaptajnen mig stadig med. Men nu er han også død. Så nu fisker jeg alene. Det giver mig ro at fiske. Så tænker jeg bedre. Hvornår døde din mor?

JØRGEN

8 dage efter jeg blev født. Jeg har aldrig kendt hende.

HEDVIG

Så din far har opdraget dig helt alene? Er det derfor du stadig passer på ham?

JØRGEN

Du stiller mange spørgsmål.

HEDVIG

Da ikke flere end dig.

JØRGEN

Jeg ville også bare sige undskyld, så...

HEDVIG

Er du virkelig taget hele vejen fra Hadsund for bare at sige undskyld?

JØRGEN

Jeg har en båd.

HEDVIG

Og du er HELT sikker på, at det var det eneste, du ville?

JØRGEN

Hvad mener du?

HEDVIG

Hvad tror du, jeg mener?

JØRGEN

Det ved jeg ikke, det kan du vel fortælle mig?

HEDVIG

Du kan lide mig.

JØRGEN

Hvad?

HEDVIG

Du har jo allerede fået følelser for mig, Jørgen.

JØRGEN

Det var da dig, der inviterede *mig* ud.

HEDVIG

Og du sagde ja.

JØRGEN

Du insisterede.

HEDVIG

Det gjorde jeg vist ikke.

JØRGEN

Det gjorde du vist nok.

HEDVIG

Skal du altid have det sidste ord?

JØRGEN

Skal du?

HEDVIG

For pokker, Jørgen, så kys mig da bare.

JØRGEN

Hvad?

HEDVIG

Hold op med at sige *hvad* hele tiden!

,

JØRGEN

Hold op med at fortælle mig, hvad jeg skal gøre!

HEDVIG

Det er jeg jo åbenbart nødt til!

JØRGEN

En kvinde skal jo ikke *sige*, at hun vil kysSES, hun skal bare... have lidt tålmodighed!

HEDVIG

Må en kvinde nu ikke sige højt, hvad hun vil have?

JØRGEN

Det var ikke sådan ment, for pokker, men...

HEDVIG

Men du vil altså ikke kysse mig?

JØRGEN

Jo! Men... altså... jeg...

HEDVIG

I himlens navn...!

HEDVIG kysser JØRGEN.

JØRGEN

Nåh...

HEDVIG

Nåh? Nåh?! Er det alt, du har at sige? Det er typisk! Her står man og –

JØRGEN griber HEDVIG og kysser hende.

1. DEL SLUT

AVISDRENG III

1914. Hadsund. Der er byfest, der bliver drukket, sunget og danset. JØRGEN kommer gående med HEDVIG under armen.

HEDVIG

I forstår da at holde fest her i Hadsund.

JØRGEN

Er det første gang, du er med til byfesten?

HEDVIG

Ja, men i hvert fald ikke den sidste.

JØRGEN

Skal vi danse?

HEDVIG

Kan du danse?

JØRGEN

Hvorfor lyder du så overrasket?

HEDVIG

Du ligner bare ikke typen, der danser.

JØRGEN

Man skal ikke dømmе andre på deres udseende. Må jeg så få æren?

HEDVIG

Kun hvis jeg får lov til at føre an?

JØRGEN

Hvorfor nu det?

HEDVIG

Det foretrækker jeg. Du tør måske ikke blive ført?

JØRGEN

Jo, men... jeg ved ikke... det har jeg aldrig prøvet før...

HEDVIG

Så er det vidst også på tide.

HEDVIG griber JØRGENS hænder, og fører an i en vals. Det går dog mildest talt i vasken, hvilket de morer sig over.

JØRGEN

Måske skal vi bare gå videre, og finde noget at spise?

HEDVIG

God idé.

De går videre arm i arm, og snart passerer de AVISDRENGEN, der står på en bunke avise og råber ud til de FORBIPASSERENDE.

AVISDRENGEN

NU ER DET ALVOR! FESTEN ER SLUT! SENSOMMEREN HAR MEDBRAGT DØD OG ØDELÆGGELSE! EN SAND VERDENSKRIG ER BRUDT UD! VOR TYSKE NABOER I KRIG MOD ENTENTEMAGTERNE! MEN HVAD MED DANMARK?! LÆS ALT OM KRIGEN, DER KAN ÆNDRE VERDEN!

HEDVIG

Er det ikke dig, der plejer at stå i Hobro?

AVISDRENG

Det må være min dobbeltgænger, vi har jo alle én et sted, ikke sandt? Avis?

HEDVIG

Nej, tak, jeg er lige i så godt humør.

AVISDRENG

Vil du ikke være forberedt på krigen, dame?

JØRGEN

Hun sagde nej tak, knægt.

AVISDRENG

Bevares, bevares, men husk nu at nyde freden, medens I kan.

**SIDSTE NYT! KLOG FORSKER UDTALER: "FOLK DER LÆSER AVIS HAR ET MEGET
BEDRE KÆRLIGHEDSLIV END ANDRE!"**

KUN I HADSUND TIDENDE! KUN 3 KRONER! NU ER DET ALVOR! FESTEN ER SLUT!

10. SCENE: TILGIVELSEN

GERTRUD vasker tøj i fjorden. HEDVIG dukker op bag hende.

HEDVIG

Er der nogensinde nogen, der har fortalt dig, at du kunne blive linedanser?

GERTRUD

Hvad vil du, Hedvig?

HEDVIG

Jeg savner dig, Gertrud.

GERTRUD

Jeg har ikke set skyggen af dig hele sommeren, og nu dukker du pludselig op?

HEDVIG

Jeg har været en rigtig dårlig veninde. Kan du tilgive mig?

GERTRUD

Hvor har du været?

HEDVIG

I Hadsund. Det meste af tiden.

GERTRUD

Hvorfor i alverden har du været i... ah, det skulle vel ikke være ham... hvad var det han hed...?

HEDVIG

Jørgen.

GERTRUD

Hedvig, for pokker. Du skal giftes lige om lidt, og så løber du rundt med en mand i Hadsund. Bliver du aldrig klogere?

HEDVIG

Jeg havde aldrig troet, jeg kunne have det så sjovt sammen med en mand, men vi har haft de mest fantastiske dage, Gertrud. Vi har gået lange ture i skovene og gaderne, og talt om alt mellem himmel og jord. Han er slet ikke så uvidende, som jeg først troede. Han ved faktisk rigtig meget om naturen. Det er meget fascinerende. Ja, vi taler nærmest uafbrudt. Vi er som en samtale, der aldrig slutter, Gertrud. Og vi har badet i fjorden, og fisket, og sejlet, og hans læber, Gertrud... de læber...

GERTRUD

Har I også...?

HEDVIG

Nej! Men jeg kan godt afsløre, at det ikke er mangel på lyst, der står i vejen...

GERTRUD

Bare det lille faktum, at du er forlovet, og nødigt skulle vække vor herres vrede?

HEDVIG

Jeg er ikke bange for vor herre.

GERTRUD

Kun din mor?

HEDVIG

Ville du ikke også være det?

GERTRUD

Uden tvivl, men... hvad i alverden har du egentlig tænkt dig, Hedvig? Skal du nu være sammen med Jørgen i stedet?

HEDVIG

Nej... jo... jeg ved det ikke... en del af mig har lyst til at vælge Jørgen, selvom han næsten ikke er en skilling værd, og det betyder økonomisk ruin for min familie. Samtidig har en del af mig også bare lyst til at gøre det lette og vælge Herman. Han er da også meget flink. Hvad skal jeg gøre, Gertrud?

GERTRUD

Nu forstår jeg, hvorfor du pludselig dukker op. Nu, hvor du har trængt dig selv op i en krog, og har brug for hjælp, så er gamle Gertrud god nok igen? Og jeg som troede, at du var kommet for min skyld, men endnu engang handler det alt sammen om dig, Hedvig.

HEDVIG

Gertrud. Undskyld, jeg sagde det om dig og Karl. Undskyld, at jeg har taget dig og vores venskab for givet. Jeg beder dig; vil du ikke nok tilgive mig? Jeg elsker dig jo.

GERTRUD

Gud, hvor er du dog irriterende.

HEDVIG

Så hvad synes du, jeg skal gøre? Hjælp mig, kloge gamle Gertrud?

GERTRUD

Fortæl Jørgen og Herman sandheden. Du holder begge dem for nar, og mennesker er lavet til at være der for hinanden. Hvis man ikke er tro mod andre, så er man heller ikke tro mod sig selv.

...

HEDVIG

Tror du, jeg kan fange en laks her i fjorden, Gertrud?

GERTRUD

Sikke et mærkeligt spørgsmål, men nej, Hedvig; der er slet ikke laks i Mariager Fjord. Det ved alle.

11. SCENE: SANDHEDEN

Hadsund fjord. JØRGEN ror HEDVIG rundt ude på fjordens stille vand.

HEDVIG

Jeg har aldrig set fjorden på den her måde før. Den er endnu smukkere end inde fra land. Især her i det sidste, sene sommerlys. Kan du egentlig lide digte, Jørgen?

JØRGEN

Aner det ikke, jeg har aldrig prøvet ét før.

HEDVIG

Digte er altså ikke noget man spiser.

JØRGEN

Det ved jeg da godt!

HEDVIG

”Lykken mellem to mennesker

Er hverken Kys eller Klap,

Snarest er den et Skumringssus,

Der aander, hvor Solen slap.”

Det er skrevet af en digter ved navn Viggo Stuckenbergs. Er det ikke smukt?

JØRGEN

Bestemt.

HEDVIG

Skumringssus. Det er et vidunderligt ord. Prøv at sige det højt.

JØRGEN

Hvorfor?

HEDVIG

Gør det nu bare.

JØRGEN

Skumringssus.

HEDVIG

Er det ikke smukt?!

JØRGEN

Det er et ord.

HEDVIG

Åh Jørgen, du er og bliver en romantiker i forklædning.

JØRGEN

Hvorfor er vi egentlig aldrig sammen hos dig? Altså, i Hobro?

HEDVIG

Det ved jeg ikke... jeg er nok bare blevet glad for Hadsund. Her er jo så... hyggeligt. Hvorfor?

JØRGEN

Ikke for noget.

HEDVIG

Nej, sig nu, hvad du tænker, Jørgen.

JØRGEN

Jeg tænker ikke noget.

HEDVIG

Sig det, eller jeg tipper robåden. Jeg mener det.

JØRGEN

Ja, ja, jeg tænker nok bare... at du... at du måske skammer dig over at blive set med mig...

HEDVIG

Jeg skammer mig på ingen måde, Jørgen. Jeg er meget stolt af at følges med dig.

JØRGEN

Jeg ved godt, vi kommer fra to meget forskellige familier, Hedvig. I har mange penge, og vi har dårligt råd til mad på bordet. Og det er ikke kun fordi min far drikker det meste op.

HEDVIG

Vi har ikke så mange penge, som man skulle tro.

JØRGEN

Men stadig. Er du slet ikke bange for, hvad din mor vil sige til vores forhold?

HEDVIG

Min mor skal overhovedet ikke bestemme, hvem jeg skal være sammen med.

JØRGEN

Så du ser altså en fremtid for os to?

HEDVIG

Selvfølgelig gør jeg det, men...

JØRGEN

Men hvad?

HEDVIG

Hvad drømmer du egentlig om, Jørgen?

JØRGEN

Jeg drømmer ikke om noget.

HEDVIG

Hold nu op, alle har en drøm.

JØRGEN

Det er ikke noget særligt.

HEDVIG

Så fortæl det.

JØRGEN

Jeg drømmer om, at min far dør.

HEDVIG

Hold da op.

JØRGEN

Nej, ikke på den måde... men at *når* han dør, så overtager jeg huset. Jeg vil sætte det i stand. Gøre det til *mit* hjem, og skabe en familie. Jeg drømmer om at gå på arbejde og komme hjem, og bare sidde i en stol i haven, og drikke en kold øl, medens jeg ser på min kone og mine børn, der tumler og leger i græsset. Det drømmer jeg om. Hvad med dig?

HEDVIG

Jeg har altid drømt om at blive lærerinde; at være med til at forme børnene; fremtiden. Men det Thit Jensen sagde til foredraget... det har fået mig til at tænke. Måske brænder jeg i virkeligheden meget mere for vores sag - kvindernes sag. De ting, hun sagde, de... vakte noget i mig. Jeg føler mig... kamplysten!

JØRGEN

Du er smuk, når du er *kamplysten*.

HEDVIG

Der er noget, jeg er nødt til at fortælle dig, Jørgen. Noget jeg nok skulle have sagt for lang tid siden. Jeg håber ikke, du bliver vred på mig.

JØRGEN

Selvfølgelig bliver jeg ikke vred.

HEDVIG

Jeg... sandheden er, at jeg... jeg...

JØRGEN

Har du brug for hjælp?

HEDVIG

Hold op med at afbryde mig!

JØRGEN

Bevares.

HEDVIG

Undskyld. Det, jeg prøver at sige... er... at... Jeg... jeg elsker dig, Jørgen. Ja. Det vil jeg sige.

JØRGEN

Hold da op.

HEDVIG

Hold da op? Er det dit svar?

JØRGEN

Det er der aldrig nogen, der har sagt til mig før.

HEDVIG

Aldrig?

JØRGEN

Aldrig.

HEDVIG

Men så er jeg da glad for at være den første. Så... det var også godt at få sagt... så... ja...

JØRGEN

Jeg har heller aldrig sagt det til nogen.

HEDVIG

Du skal jo heller ikke sige det, bare fordi, jeg har sagt det. Man skal kun sige det, hvis man mener det, og nu skal du *slet ikke* sige det, for så virker det jo bare som om du siger det for min skyld.

JØRGEN

Du skal ikke bestemme, hvad jeg skal sige.

HEDVIG

Du skal ikke sige det, Jørgen. Jeg tipper båden. Jeg mener det!

JØRGEN

Jeg elsker dig.

HEDVIG

Du er selv uden om det.

JØRGEN

NEJ!

HEDVIG tipper båden.

12. SCENE: VELSIGNELSEN

HEDVIGS hjem. JØRGEN har taget pænt tøj på. Han venter, retter ængsteligt på tøjet. FORMAND SCHWEIN kommer ud inde fra ENKEFRUENS stue. Han rækker sit vinglas til JØRGEN.

FORMAND SCHWEIN

Vil De være så venlig at bringe glasset ud i køkkenet for mig, tak.

JØRGEN

Jeg arbejder her ikke.

FORMAND SCHWEIN

Og?

JØRGEN

Og du kan selv gå ud med dit glas.

FORMAND SCHWEIN

Du mangler da vist nogle manere, unge mand. Sig mig... har vi mødtes før?

JØRGEN

Jeg var til foredraget. Med Thit Jensen. Det er nok dét, du tænker på.

FORMAND SCHWEIN

Javel... men jeg husker Dem nu ikke. De har også et ganske ordinært ansigt, og dem husker jeg sjældent.

JØRGEN

Tak. Tror jeg nok.

TJENESTEPIGEN MAREN kommer ind. FORMAND SCHWEIN overrækker hende vinglasset, og skynder sig ud af døren.

FORMAND SCHWEIN

Her, min pige, bring det ud i køkkenet for mig, så er du en skat. Slut her fra!

TJENESTEPIGEN MAREN

Enkefruen kan tage imod Dem nu.

JØRGEN

Tak.

TJENESTEPIGEN MAREN

Undskyld, ved De godt, hvem den herre var?

JØRGEN

Nåh, de mener den der oppustet fusementat? Nej, jeg kender ham ikke.

TJENESTEPIGEN MAREN

Jeg ved godt, det ikke vedkommer mig, og jeg beklager virkelig, at jeg sådan trænger mig på, men... måske skal De... gentænke Deres foretagende.

JØRGEN

Hvad mener du med det?

TJENESTEPIIGEN MAREN

Jeg ved, hvem De er. Jeg ved også, hvad De betyder for Hedvig. Hun har fortalt mig om Dem. Ved hun, at du er her i dag?

JØRGEN

Ikke endnu.

TJENESTEPIGEN MAREN

Jeg tror, jeg ved, hvorfor De er kommet, og hvis De spørger mig, så tror jeg ikke, det er nogen god ide.

JØRGEN

Så er det jo godt, at jeg *ikke* spørger dig.

TJENESTEPIGEN MAREN

Men måske skal De tale med Hedvig om det først?

JØRGEN

Måske skal du bare blande dig udenom?

TJENESTEPIGEN MAREN

Naturligvis. Undskyld, jeg ville bare –

JØRGEN

Jeg er klar til enkefruen.

TJENESTEPIGEN MAREN fører JØRGEN med ind til ENKEFRUEN, og skynder sig ud igen.

JØRGEN

Tak, fordi du havde tid til mig, enkefrue, det værdsætter jeg.

ENKEFRUEN

Vi er ikke dus.

JØRGEN

Undskyld. Selvfølgelig ikke.

ENKEFRUEN

Jeg forstår på Maren, at De hedder Jørgen og er rejst hertil hele vejen fra Hadsund?

JØRGEN

Det er korrekt.

ENKEFRUEN

Hvad kan jeg så hjælpe Dem med, Jørgen fra Hadsund?

JØRGEN

Det drejer sig om Deres datter.

ENKFRUEN

Hvad har Hedvig nu lavet af ulykker?

JØRGEN

Ingenting, enkefrue. Tværtimod, så bringer Hedvig mig kun lykke. Ser De... Deres datter og jeg er forelsket. Jeg ønsker at ægte Deres datter, såfremt hun vil have mig, naturligvis. Det er derfor, jeg står her i dag, foran Dem, for at bede om Deres velsignelse?

...

ENKEFRUEN

Nej.

JØRGEN

Nej?

ENKEFRUEN

Jeg er sikker på, De er et rart og fornuftigt menneske, Jørgen fra Hadsund, men De skal ikke giftes med min datter.

JØRGEN

Men...

ENKEFRUEN

Men der er ikke mere at sige i den sag.

JØRGEN

Jeg ved godt, jeg ikke ser ud af meget, og penge har jeg heller ikke mange af, men jeg tror oprigtigt på, at jeg kan gøre Deres datter lige så lykkelig, som hun gør mig.

ENKEFRUEN

Jeg må desværre skuffe Dem. Hedvig kommer aldrig til at give Dem et ja. Hun har taget Dem ved næsen. Jeg kan jo regne ud, at De ikke kender sandheden.

JØRGEN

Hvad for en sandhed?

ENKEFRUEN

Hedvig er forlovet. Med Herman Schwein. Det har hun skam været hele sommeren. Brylluppet står om en uge.

JØRGEN

Det er ikke sandt?

ENKEFRUEN

Det gør mig ondt at skulle være den, som fortæller Dem sandheden. Men min datter elsker Dem ikke. Hun elsker ikke engang sin egen forlovede. Hun elsker kun sig selv. Sådan er hun nu engang. Egoistisk. Nej, skynd De Dem hellere væk i en fart. Ellers får De bare knust Deres hjerte. Når De går ud, vil De så være så sød at sige til Maren, at hun skal komme ind med mere varmt vand. Min the er blevet kold.

JØRGEN går ud, hen til TJENESTEPIGEN MAREN.

TJENESTEPIGEN MAREN

Jeg sagde jo, De ikke skulle gøre det.

JØRGEN

Enkefruens the er blevet kold. - Går ud.

13. SCENE: HJÆLPEN

JØRGENS hjem. FÆRGEMANDEN og hans slæng drikker igen.

FÆRGEMANDEN

Jeg vil sige noget.

MARIUS

Nej, du vil ikke.

FÆRGEMANDEN

Jo, jeg vil!

RØDE AXEL

Sæt dig nu bare ned, Færgemand.

FÆRGEMANDEN

Aldrig!

KARL

Lad ham nu bare.

HUGTAND

Jeg skal pisse.

FÆRGEMANDEN

Du bliver her, Hugtand!

HUGTAND

Men jeg skal pisse?

FÆRGEMANDEN

Det skal du sgu altid, men det må vente. Jeg har noget meget vigtigt at sige.

MARIUS

Nej, du har ikke.

FÆRGEMANDEN

Jo, jeg har!

KARL

Vi lytter!

FÆRGEMANDEN

Jeg spørger jer; hvem var færgemanden?!

DE ANDRE I KOR

Det var du.

FÆRGEMANDEN

Hvem, med sine bare næver, hev og sled, og trak den forbandede færge, fra kyst til kyst, frem og tilbage, over Hadsunds dybe forræderiske fjord, igen og igen, dag efter dag, år efter år, jeg spørger jer; hvem gjorde det?!

DE ANDRE I KOR

Det gjorde du.

FÆRGEMANDEN

Og hvad var takken?! ”Vi har ikke brug for dig mere, færgemand! Vi bygger en bro! Men bare rolig, når jernbanen skal lægges, så skal du nok få arbejde igen” – hvem sagde det?!

DE ANDRE I KOR

Det sagde de.

FÆRGEMANDEN

Men fik jeg arbejde igen?

DE ANDRE I KOR

Nej.

FÆRGEMANDEN

Kom der nogen jernbane til mig?!

DE ANDRE I KOR

Nej.

FÆRGEMANDEN

Men jeg har stadig mit hus. Mit hjem. Og jeg spørger jer; hvem bestemmer her?

DE ANDRE I KOR

Færgemanden.

FÆRGEMANDEN

Nemlig! Her bestemmer færgemanden! Så op i røven med dem! Skål, og skide være med det hele!

DE ANDRE I KOR

Skål.

HEDVIG træder ind; der bliver helt stille.

HEDVIG

Jeg bankede på, men der var ingen, der åbnede, så... jeg leder efter Jørgen. Er han her?

FÆRGEMANDEN

Har jeg ikke set dig før?

HEDVIG

Jeg var der, da du fik bank. I Hobro. Jeg prøvede at stoppe dem.

FÆRGEMANDEN

Tak, det er mere end hvad man kan sige om de her hængerøve! Hørte I dét?! Sådan en flok... taskenspillere! Den her kvinde har mere mod end alle jer krystere tilsammen! Så nu kan I bare sidde der og skamme jer, medens jeg går ud og taler med min gæst!

HUGTAND

Men jeg skal –

FÆRGEMANDEN

SKAM DIG!

HUGTAND

Ja ja, jeg skal nok.

FÆRGEMANDEN trækker HEDVIG med ud.

HEDVIG

Ved du, hvor Jørgen er?

FÆRGEMANDEN

Det gør jeg, min blomst, men Jørgen er desværre død...

HEDVIG

Død?!

FÆRGEMANDEN

... drukken. Han er døddrukken. Han ligger og snorker sin brandert ud. Jeg har aldrig set ham sådan før, og *noget* siger mig, at det har *noget* med dig at gøre. Du er den første kvinde i mange år, som har sat foden i vores hus. Nok er jeg ikke klog, men jeg er heller ikke dum.

HEDVIG

Jeg forstår ikke hvorfor... har han sagt noget til dig?

FÆRGEMANDEN

Han vrøvlede noget om en velsignelse og en forlovelse, og så bandede han en frygtelig masse. Og det plejer Jørgen ikke.

HEDVIG

Åh nej.

FÆRGEMANDEN

Har du knust hans hjerte?

HEDVIG

Ja, det har jeg nok.

FÆRGEMANDEN

Som far så søn. Jeg fik også engang knust mit.

HEDVIG

Jørgen fortalte mig, at hun døde på grund af fødslen.

FÆRGEMANDEN

Kan du holde på en hemmelighed?

HEDVIG

Det vil jeg mene.

FÆRGEMANDEN

Jeg skal sikkert også stille træskoene snart, så... hvad fanden. Jørgens mor var ikke en rask kvinde, men... hun døde ikke. Hun forlod os. Sit eget barn. Hun så sig ikke engang over skulderen, du. Farvel færgemand, det var alt hun sagde, og så var hun væk. Pist væk.

HEDVIG

Hvorfor har du ikke fortalt ham det?

FÆRGEMANDEN

Hvad vil du helst? Blive forladt af din mor eller miste hende?

HEDVIG

Begge dele. Ej... det sidste vel nok.

FÆRGEMANDEN

Prøv hør, min blomst. Jørgen er en god dreng, og du er sikkert en god pige.

HEDVIG

Kvinde.

FÆRGEMANDEN

Ja ja, i mørket er alle katte grå.

HEDVIG

Nej, de er ej.

FÆRGEMANDEN

Jeg kan godt lide dig. Du har ben i næsen. Men hvis du skal knuse min drengs hjerte, så skal du fandeme også være helt sikker på, du gør det rigtige.

HEDVIG

Du er slet ikke så stort et fjols, som jeg troede.

FÆRGEMANDEN

Jeg har mine øjeblikke.

HEDVIG

Vil du gøre mig en tjeneste?

FÆRGEMANDEN

Så længe du lover at holde på min hemmelighed?

HEDVIG

Det lover jeg. Vil du bede Jørgen møde mig på vores sted om syv dage. Han ved, hvor jeg taler om.

FÆRGEMANDEN

Hvorfor lige syv dage?

HEDVIG

Jeg skal bruge tid til at fiske.

FÆRGEMANDEN

Fiske?

HEDVIG

Så tænker jeg bedst.

14. SCENE: KAMPEN

HEDVIG står og fisker ved havnen i Hobro. Hun kaster snøren ud, venter, trækker ind og kaster igen. Imens:

JØRGEN går rundt i ring, og diskuterer med sig selv, og virker ubeslutsom.

Med ét får HEDVIG bid. Hun trækker og hiver, kæmper for at få fangsten i land. Imens:

JØRGEN knapper en bajer op, skal til at drikke, men stopper sig selv. Imens:

HEDVIG kæmper stadig med fisken.

Og JØRGEN med øllen.

AVISDRENG IV

AVISDRENGEN vender tilbage men denne gang henvender han sig direkte til publikum.

AVISDRENGEN

SIDSTE NYT!

Ja, det er jer, jeg taler til. I behøver ikke se så overrasket ud. Sådant nogle kloge og kærlige typer som jer, læser vel også aviser?

SIDSTE NYT! NU ER TIDEN INDE! HEDVIG SKAL TAGE EN STOR BESLUTNING! HVEM VÆLGER HUN?! HERMAN ELLER JØRGEN?! OG VAR DET EN LAKS, HUN FIK PÅ KROGEN?! FÅ ALLE SVARENE LIGE HER! KUN I HIMMERLANDS AVIS! KUN 3 KRONER!

Hvad siger du? Skal du have en avis? Er du sikker?

SIDSTE NYT! NU ER TIDEN INDE!

15. SCENE: VALGET

Havnen i Hobro. Der er samme vældige liv på havnen. HERMAN og JØRGEN ankommer samtidig til stedet. Efterhånden som situationen udvikler sig dramatisk, kommer der nysgerrige tilskuere til.

HERMAN

Goddag.

JØRGEN

Goddag.

...

HERMAN

Det er varmt i dag.

JØRGEN

Meget.

...

HERMAN

Det er frygteligt med krigen, synes De ikke?

JØRGEN

Godt man ikke bor i Sønderjylland.

HERMAN

De mener vel Tyskland?

JØRGEN

Nej, jeg mener Sønderjylland.

...

HERMAN

Undskyld, jeg spørger, men venter De på nogen?

JØRGEN

Ja, det gør jeg.

HERMAN

Pudsigt, det samme gør jeg.

...

JØRGEN

Undskyld, jeg spørger, men hvem du venter på?

HERMAN

Min forlovet. Og De?

JØRGEN

Min... veninde.

HERMAN

Er det... romantisk?

JØRGEN

Det er... kompliceret.

HERMAN

Jeg forstår. Så vi venter altså begge to på en kvinde på havnen, hvor morsomt.

...

JØRGEN

Undskyld... men hvad hedder hun? Din forlovet?

HERMAN

Hedvig. Og din veninde?

JØRGEN

... Det har du nok ikke lyst til at vide.

HERMAN

Javel. Vent... hvorfor siger De dét? Hvem er De egentlig?

JØRGEN

Jørgen. Og du må være Herman.

HERMAN

De kender mig..? Vil det sige...? Sig mig, står De og venter på min Hedvig?!

JØRGEN

Eller også er det dig, der venter på *min* Hedvig.

HERMAN

Jeg..! Siger De..! Står De der og siger, at De har en affære med min Hedvig?!

JØRGEN

Jeg kunne vel spørge dig om det samme.

HERMAN

De skal ikke spille fræk! Jeg burde... jeg burde give Dem en lærestreg! Sådan en... bajads!

JØRGEN

Du kan selv være en bajads! Hvad det så end er!

HERMAN

Vil De straks forsvinde herfra! Og De vover at komme i nærheden af min forlovet igen!

JØRGEN

Hvis der er nogen, der skal forsvinde herfra, så er det dig!

HERMAN

Tro ikke, at jeg er bange for Dem!

JØRGEN

I lige måde!

HERMAN skubber til JØRGEN. JØRGEN skubber igen. Det udvikler sig til en brydekamp, og de ender med at rulle rundt på jorden og slås. ENKEFRUEN og FORMAND SCHWEIN dukker op.

ENKEFRUEN

Herman dog!

FORMAND SCHWEIN

Hvad i alverden foregår der her?!

HERMAN

Det var ham, der begyndte!

JØRGEN

Det passer ikke!

FORMAND SCHWEIN

Hør... har jeg ikke set Dem før?

ENKEFRUEN

Det har jeg. Det er Jørgen fra Hadsund.

FORMAND SCHWEIN

Hadsund?

ENKEFRUEN

Hadsund.

HERMAN

Det overrasker mig ikke.

ENKEFRUEN

Han var så fræk at anmode om Hedvigs hånd. Jeg afslog naturligvis uden tøven.

HERMAN

Og De sagde ikke noget til mig?!

ENKEFRUEN

Vil De godt holde en ordentlig tone, unge mand. Husk, det er ikke mere end få måneder siden jeg mistede min kære mand til dødens klamme hånd. Sorgen bærer jeg stadig i mit hjerte og på mine skuldre.

HERMAN

Om forladelse, enkefrue.

FORMAND SCHWEIN

Sig mig, Herman, slås du med denne ... proletar ... over en kvinde?

HERMAN

Ja, far.

FORMAND SCHWEIN

Godt, min dreng. Lad dig ikke tryne af nogen. Især ikke af en eller anden bølle fra *Hadsund*.

JØRGEN

Siger grisen fra Hobro.

FORMAND SCHWEIN

Grisen?!

JØRGEN

Taler De ikke tysk, hr. *Schwein*?

FORMAND SCHWEIN

Nu har jeg aldrig..! Mage til uforskammethed!

FÆRGEMANDEN og hans slæng kommer væltende. Undtagen HUGTAND.

FÆRGEMANDEN

Ingen rører min dreng!

JØRGEN

Far?!

FORMAND SCHWEIN

Hvorfor overrasker det mig overhovedet ikke, at de to tølpere er far og søn...

FÆRGEMANDEN

Se gutter, det er præsten! ... Hør, hvor er Hugtand?

KARL

Han skulle pisse.

FÆRGEMANDEN

For fanden...!

JØRGEN

Hvad laver I her, far?

FÆRGEMANDEN

Vi fulgte efter dig. Vi var også nået herhen hurtigere, hvis det ikke havde været for de pokkers til døgenigter.

RØDE AXEL

Man bliver jo tørstig af at rejse, Færgemand. Det ved du da bedre end nogen andre.

JØRGEN

Hvorfor har I fulgt efter mig?

FÆRGEMANDEN

Vi vil da hjælpe! Ligesom du hjalp mig. Ikke sandt, gutter? Hvor fanden er Marius nu blevet af?!

KARL

Han var her lige før.

FÆRGEMANDEN

Uduelige...!

JØRGEN

Jeg har ikke brug for jeres hjælp.

RØDE AXEL

Jeg sagde det jo, Færgemand! Kom, vi går hen til bryghuset. Knægten kan fint klare sig selv.

FÆRGEMANDEN

Nej, Røde Axel, vi går ingen steder.

FORMAND SCHWEIN

Røde Axel? Findes de også i andre farver?

FÆRGEMANDEN

Skal du være fræk, præst!

HERMAN

De holder Dem fra min far!

ENKEFRUEN

Er der nogen her, der kan fortælle mig, hvad i himlens navn der foregår?! Vi skulle bare mødes med min datter!

JØRGEN

Det samme skulle jeg.

HERMAN

Og jeg. Hun sagde, at hun havde noget vigtigt at fortælle.

FORMAND SCHWEIN

Der er vist mere på spil, end vi er klar over.

JØRGEN

Så det tror du, hr. professor?

HERMAN

Vil De så udvise noget respekt over for min far?!

JØRGEN

Eller hvad?!

FORMAND SCHWEIN

Bank ham, Herman!

ENKEFRUEN

Formand Schwein dog!

FÆRGEMANDEN

Du kan sagtens klare ham, Jørgen, han er fra Hobro! Vi har din ryg! ... hvor satan blev Røde Axel nu af?!

KARL

Bryghuset.

FÆRGEMANDEN

Gud fri mig vel...

FORMAND SCHWEIN

Proletariatet i en nøddeskal.

FÆRGEMANDEN

Hvad kaldte du os?!

FORMAND SCHWEIN

Vi er ikke dus!

FÆRGEMANDEN

Måske skal vi to bare tage en runde, præst? Op med næverne!

HERMAN

Kan De så få styr på Deres far!

FORMAND SCHWEIN

Nok drikker jeg ikke, men slå en proper næve, det kan jeg!

JØRGEN

Få styr på din egen far!

De mundhugges og kaster trusler og fornærmelser omkring sig, og snart er det både HERMAN og JØRGEN der brydes, og FÆRGEMANDEN og FORMANDEN. Alt imens ENKEFRUEN hepper på HERMAN og FORMANDEN, medens KARL hepper på FÆRGEMANDEN og JØRGEN. HEDVIG dukker ubemærket op. Chokeret betragter hun optrinnet, der udspiller sig foran hende:

HEDVIG

STOP!

HERMAN

Hedvig?

ENKEFRUEN

Kan vi øjeblikkeligt få en forklaring, unge dame!

FORMAND SCHWEIN

Den har bare at være god!

FÆRGEMANDEN

Er der nogen, der har set mit gebis?!

HERMAN

Har du haft en affære med den mand?!

JØRGEN

Hvad foregår der, Hedvig?

HEDVIG

Hold mund. Alle sammen. Også dig, mor!

ENKEFRUEN

Kan De høre, hvordan hun taler til mig, formand Schwein?

FORMAND SCHWEIN

Min hørrelse fejler stadig ikke noget, kære enkefrue.

HEDVIG

Jeg sagde, hold mund!

FORMAND SCHWEIN

Ja, ja, bevares....

FÆRGEMANDEN

Jeg holder mund. Siger det bare.

HEDVIG

Jeg gjorde det. Jeg gjorde det umulige. Jeg fangede en laks.

FORMAND SCHWEIN

Ah, hvad for noget?

HEDVIG

Jeg fangede en laks i fjorden.

FORMAND SCHWEIN

Hvad er det for noget nonsens, man fanger da ikke laks i Mariager Fjord?!

FÆRGEMANDEN

Ej, det må jeg også sige, det gør man altså ikke, min pige.

ENKEFRUEN

Barnet er jo ikke rask.

HEDVIG

Jeg er ikke noget barn! Og det passer. Jeg fangede en laks. Lige her på havnen, hvor vi står nu. Kaptajnen havde ret. Han sagde, det kunne lade sig gøre, og det kunne det. Den var *så* stor. Jeg overdriver ikke. Dens skæl glinsede i solen, som diamanter, og den vred sig mellem mine hænder. Den åbnede og lukkede munden, blev ved med at kæmpe, også selvom den ikke havde en jordisk chance for at overleve. Den var smuk. Og hvem havde givet mig retten til at tage dens liv? Jeg satte den fri.

FORMAND SCHWEIN

Så du har altså ikke noget bevis på, at du har fanget en laks i Mariager Fjord?

FÆRGEMANDEN

Det havde nu været fint med et bevis.

HEDVIG

Den eneste jeg skal bevise noget over for, er mig selv.

ENKEFRUEN

Jeg forstår stadig ikke, hvad en dum fisk har med noget som helst at gøre.

HEDVIG

Jeg er ikke dit kors, mor. Du kan bære dig selv, kan du. Og jeg er ikke længere din forlovet, Herman, og jeg bliver desværre aldrig din hustru. Du er uden tvivl en sød og betænksom mand, der med garanti vil mig det godt, men jeg elsker dig ikke, og det kommer jeg aldrig til. Ægte kærlighed kan ikke tillæres. Det er meget simpelt. Enten er det der, eller også er det der ikke. Desuden skal jeg have lov til selv at vælge den mand, jeg vil tilbringe mit liv med. Og hvad det angår, så vil jeg vælge dig, Jørgen, men... det kan jeg desværre ikke. Ikke nu. Jeg vælger mig selv. Jeg rejser.

FORMAND SCHWEIN

Du kan da ikke bare rejse! Der er bryllup i morgen, alt er betalt, det kan du godt glemme!

HEDVIG

Vil det sige, formand Schwein, at man kun må handle frit, så længe man bare gør hvad *du* synes er det rigtige?

FORMAND SCHWEIN

...

HERMAN

Hedvig. Tak for din ærlighed. Jeg kan ikke sige, at jeg ikke føler mig holdt for nar, og at det ikke sårer mig dybt, men jeg respekterer din beslutning. Far, vi går.

FORMAND SCHWEIN

Må jeg lige først have lov til at sige –

HERMAN

Du har sagt rigeligt, far.

HERMAN trækker FORMAND SCHWEIN med sig.

FÆRGEMANDEN

Smut I bare hjem, mælkedrikkere! Og kom ikke tilbage!

JØRGEN

Far. Gå.

FÆRGEMANDEN

Men –

KARL

Vi går nu, Færgemand. Kom. Jeg giver en bajer.

FÆRGEMANDEN

Når du siger det på den måde...

KARL trækker FÆRGEMANDEN med.

HEDVIG

Jeg er ked af det, Jørgen. Det er jeg virkelig.

ENKEFRUEN

Ked af det? Ha! Du har og vil altid være et egoistisk barn, der kun tænker på sig selv.

HEDVIG

Nej, mor, jeg *elsker* mig selv. Der er en stor forskel. Netop derfor er jeg nødt til at være tro mod mig selv.

ENKEFRUEN

Tro mod mig selv? Sikke noget sludder! Hvad betyder det overhovedet? Kvinder er sat i verden for at lave børn og familie, det er det eneste, vi skal være tro imod. Du løber fra dit ansvar, det er hvad du gør. Nøjagtig som du altid har gjort.

HEDVIG

Vi kommer nok aldrig til at forstå hinanden, men kan du i det mindste ikke respektere mit valg?

ENKEFRUEN

Aldrig.

ENKEFRUEN går. HEDVIG henvender sig til de resterende nysgerrige TILSKUERE på havnen.

HEDVIG

I kan også godt smutte nu! Forestillingen er slut! Farvel! Det gælder også dig!

De sidste nysgerrige TILSKUERE forsvinder.

HEDVIG

Hvad med dig? Har du slet ikke noget at sige?

JØRGEN

Fangede du virkelig en laks?

HEDVIG

Er det virkelig dét, du vil vide?

JØRGEN

Så du rejser altså?

HEDVIG

Jeg vil ud og se verden, Jørgen. Ligesom Thit. Jeg vil være... fri. Og når jeg er færdig med dét, og føler mig klar, så vil jeg kæmpe for kvinders rettigheder; for frihed og lighed. Det er fremtiden, og i modsætning til min mor, vil jeg være en del af den.

JØRGEN

Jeg kan godt høre, at jeg ikke rigtig passer ind i dine planer, og du ikke i mine.

HEDVIG

Jeg elsker dig, Jørgen, det gør jeg virkelig. Men... jeg elsker mig selv endnu højere. Det burde du også. Du skal ikke ende som din far.

JØRGEN

Jeg kommer til at savne dig.

HEDVIG

Jeg har et forslag. Men det er måske lidt... skørt.

JØRGEN

Jeg lytter.

HEDVIG

Hvis du møder mig lige her, på det her sted og på den her dag, om præcis 25 år, så vil jeg satse på os – uanset hvad.

JØRGEN

Uanset hvad?

HEDVIG

Uanset hvad.

JØRGEN

Hvorfor lige 25 år?

HEDVIG

Så er vi jo dobbelt så gamle, og mon ikke jeg til den tid har rejst og kæmpet dét jeg skulle. Og så er du måske færdig med at bygge på dit hus.

JØRGEN

Hvad hvis *jeg* ikke vælger os til den tid?

HEDVIG

Så må det jo bare være sådan. Hvad siger du?

JØRGEN

Er du sikker?

HEDVIG rækker hånden frem.

HEDVIG

Har vi en aftale?

JØRGEN

25 år?

HEDVIG

25 år.

JØRGEN tager hendes hånd.

JØRGEN

Aftale.

16. SCENE: LØFTET

1939. Tyrens Pakhus, Hobro.

JØRGEN

Det er så... underligt. Når jeg kigger på dig... måden du taler på... bevæger dig på... selvom alt er anderledes, er det alligevel som om intet har ændret sig. Det føles, som var det i går.

HEDVIG

Men nu står vi her.

JØRGEN

Og hvad gør vi så?

HEDVIG

Det er et godt spørgsmål.

JØRGEN

Er du så blevet færdig med at rejse og kæmpe?

HEDVIG

Ja og nej. Og hvad det sidste angår, er der desværre temmelig lang vej endnu. Måske hvis vi mødes igen om yderligere 50 år, så kan det være kampen omsider er slut.

JØRGEN

I 1989? Så er vi begge hundrede år.

HEDVIG

Man kan jeg jo have lov til at håbe.

JØRGEN

Jeg tror ikke, jeg lever så længe. Jeg har nok ikke været så god ved mig selv, du ved...

HEDVIG

Lever din far stadig?

JØRGEN

Nej. Han drak til det sidste. En morgen vågnede han bare ikke igen. Vi nåede ikke engang at sige farvel. Men så blev han da i det mindste genforenet med min mor.

HEDVIG

Han fortalte det dig aldrig?

JØRGEN

Fortalte hvad?

HEDVIG

... fortalte han dig aldrig... at han elskede dig?

JØRGEN

Han elskede vist kun min mor. Og sig selv.

HEDVIG

Jeg tror, han elskede dig højere end du ved, Jørgen

JØRGEN

Hvad med din mor? Endte hun i fattighuset?

HEDVIG

Formand Schwein forbarmede sig over hende, og tog hende til sin hustru. Som han selv så romantisk udtrykte det, så manglede han alligevel en god og mådeholden kvinde i huset. Nu har min mor udlevet ham og hans penge. Men jeg tror faktisk hun er tilfreds nu. Ikke lykkelig men tilfreds.

JØRGEN

Er du lykkelig?

HEDVIG

Det ved jeg ikke. Er du?

JØRGEN

Det tror jeg ikke. Ellers ville jeg jo nok ikke stå her.

HEDVIG

Men jeg er heller ikke *ulykkelig*. Jeg er...

JØRGEN

Tilfreds?

HEDVIG

Tilfreds.

JØRGEN

Er det nok?

HEDVIG

Nej.

JØRGEN

Vi er ikke de samme personer, som vi var dengang. Vi kender ikke hinanden.

HEDVIG

Det ville være komplet vanvid at kaste alt det væk, vi har bygget op, bare for at genoptage en gammel sommeraffære.

JØRGEN

Man skulle jo være intet mindre end sindssyg.

HEDVIG

Om to uger kunne vi finde ud af, at vi hader hinanden som bare pesten.

JØRGEN

Og at vi intet har at snakke om længere.

HEDVIG

Og for slet ikke at tale om den nye verdenskrig, der er brudt ud.

JØRGEN

Det er da i grunden også lidt pudsigt... i krig og kærlighed...

HEDVIG

Gælder alle kneb.

JØRGEN

Det er sandt.

HEDVIG

Men vi ville gøre mange gode mennesker kede af det.

JØRGEN

Vi vil knuse hjerter.

HEDVIG

Men hvad nu hvis...

JØRGEN

Hvad nu hvis hvad?

HEDVIG

Hvad nu, hvis lykken er lige her? Imellem os?

JØRGEN

Skumringssus.

HEDVIG

Du husker det.

JØRGEN

Jeg har aldrig glemt det.

HEDVIG

Vi kunne jo lade det komme an på en prøve?

HEDVIG skal til at kysse JØRGEN, men han trækker sig.

JØRGEN

Jeg kan ikke. Det er ikke fair over for min kone. Eller din mand.

HEDVIG

Du har ret.

JØRGEN

Vi var unge og naive. Det var et dumt løfte.

HEDVIG

Måske er det bedst, vi bare siger farvel. Inden det går galt.

JØRGEN

Du har ret. Men... svar mig helt ærligt. Fangede du virkelig den laks?

HEDVIG

Hvad tror du?

JØRGEN

Jeg har stadig svært ved at tro på det.

HEDVIG

Hvad du tror eller ikke tror, skal jeg ikke blande mig i.

JØRGEN

Måske er nogle ting også bare bedst ubesvaret. Farvel, Hedvig.

De omfavner hinanden, og går hver til sit, men JØRGEN stopper op, og marcherer tilbage til HEDVIG og kysser hende.

HEDVIG

Nåh...

JØRGEN

Nåh? Nåh?! Er det virkelig alt, du har at sige?

HEDVIG griber fat i JØRGEN og kysser ham igen.

HEDVIG

Vi er en samtale, der aldrig slutter.

AVISDRENG V

2022. AVISDRENGEN kommer løbende ind i Det Røde Pakhus med en bunke aviser, og han henvender sig til PUBLIKUM:

AVISDRENGEN

STOR AFSLØRING!

HVAD SKETE DER MED HEDVIG OG JØRGEN?! VALGTE DE HINANDEN?! LEVEDE DE LYKKELIGT SAMMMEN TIL DERES DAGES SIDSTE SKUMRING?! FIK DE ET LANGT LIV MED MASSER AF FRIHED, LIGHED OG KÆRLIGHED?!

LÆS ALT OM DET HER! KUN I HIMMERLANDS AVIS! KUN 59 KRONER!

STOR AFSLØRING!

SLUT